

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik M¼cadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 25 SAYI: 139 Temmuz-Ağustos 2014

Cumhurbaşkanlığı
Seçimi

Seçim
“Taktikleri”

Halkın
Seçimlere “Teveccühü”

AKP İktidarı ve
Tayyip Saltanatı
Nasıl Yıkılır?

Sermayenin
Saltanatı

Nasıl Olsa
Artık Türkiye’de
Hiçbir Şey Eskisi Gibi
Olmayacaktı!

- 10 Ağustos 2014 günü ilk tur oylaması yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı seçimi, adayların konumu ve Recep Tayyip Erdoğan üzerinden yürütülen yeni hegemonya arayışları üzerine. **3** CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ
- Her seçimler öncesinde olduğu gibi, Cumhurbaşkanlığı seçiminde de Türkiye solunda ve legalist “sol”da bulunmaz seçim “taktikleri” üzerine genel bir değerlendirme **14** SEÇİM “TAKTİKLERİ”
- 1950 yılından günümüze kadar yapılan genel seçimlere, yerel seçimlere ve referandumlara seçmenlerin katılımının tarihsel evrimi üzerine. **19** HALKIN SEÇİMLERE “TEVECCÜHÜ”
- 12 yıldır AKP iktidarının nasıl yıkılacağına ilişkin her seçim öncesinde sürüp giden düzen içi çözüm arayışlarının gerçek ve tarihsel tek alternatifi üzerine bir inceleme. **24** AKP İKTİDARI VE TAYYİP SALTANATI NASIL YIKILIR?
- İSO-500 Büyük Sanayi Kuruluşları araştırması ile Fortune-500 En Büyük Şirketler araştırmasının bir kez daha gösterdiği gerçekler. **28** SERMAYENİN SALTANATI
- Gezi Direnişi’nden sonra dillerden düşürülmeyen “Artık Türkiye’de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” “motto”sunun “sol”da ortaya çıkan ilk ürünleri üzerine. **32** NASIL OLSA ARTIK TÜRKİYE’DE HİÇBİR ŞEY ESKİSİ GİBİ OLMAYACAKTI!

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Almanya

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Cumhurbaşkanlığı Seçimi

Yazımıza popüler bir başlık da atabilir-
dik: “Türkiye Cumhurbaşkanlığı seçimine
kilitlendi!” Oysa böyle bir başlık, bir “niye-
ti”, “istemi”, “arzuyu” dile getirmekten ve
insanların dikkatini cumhurbaşkanlığı seçimi-
ne yöneltmekten başka bir değere sahip
değildir.

Şüphesiz yazılı ve görsel “medya”, baş-
lıklarıyla, köşe yazarlarıyla, küçüklü büyü-
klü “haber”leriyle cumhurbaşkanlığı seçimi-
ni gündemin ilk sırasında tutmaya çalışmak-
tadır. Bu bağlamda bir “kilitlenme”den söz
etmek elbette olanaklıdır. Yakından bakıldı-
ğında, yazılı ve görsel “medya”nın bu “kilit-
lenme” hali, her yönden ve her açıdan, sa-
dece kendilerinin desteklediği ya da destek-
lemekle yükümlü oldukları “aday”ın seçil-
mesini sağlamaya yönelik bir propaganda
faaliyetinden başka bir şey değildir.

Nedeni çok yalındır.

Yazılı ve görsel “medya” (ki buna “inter-
net medyası”nı ya da “sosyal medya”yı da
dahil etmek gerekir), sadece cumhurbaş-
kanlığı seçiminden değil, tüm seçimlerde
kendi çıkarlarına, kendi arzularına vb. göre
birilerinin ya da bir partinin kazanması yönün-
de hareket etmektedir. Bu hareket, kaçınıl-
maz olarak seçim propagandalarının bir
parçası (önemli bir parçası) olmayı zorun-
lu kılmaktadır. Bunun sonucu olarak da, geni-
iş anlamda “medya” için “haber verme”
işlevi tümüyle bir yana itilmekte, kendi ar-
zularını, çıkarlarını azami ölçüde gerçekle-
ştireceğini düşündükleri kişi ya da kurumların
propagandasını yapmaktadırlar.

“AKP medyası”, “yandaş medya” ya da
“havuz medyası” denilen kesimler, her se-

çimde olduğu gibi, cumhurbaşkanlığı seçimi-
nde Recep Tayyip Erdoğan’ın iktidarını
koruması, hatta daha güçlü biçimde iktida-
rını sürdürmesi yönünde propaganda çalış-
malarını dur durak bilmeden sürdürmekte-
dir. Amaçları yalındır: Nasıl olursa ol-
sun Recep Tayyip Erdoğan’ın kişisel otorite-
sine dayalı mevcut düzenin sürmesi ve pe-
kiştirilmesi. Çünkü bugünkü varlıkları
(zenginlikleri) ve varlıkları tümüyle buna
bağlıdır. Recep Tayyip Erdoğan’ın herhangi
bir seçimi kaybetmesi, çok açıktır ki, onun
mutlak-kişisel otoritesinin sarsılmasına yol
açacaktır. Bu da Recep Tayyip Erdoğan’ın
kişisel otoritesine dayalı düzenin eskisi ka-
dar kolay ve rahat yürüyemeyeceğini göste-
receğinden, “çıkar ortakları” arasında bir çı-
kar çatışmasına neden olacaktır. Bunun do-
ğal sonucu ise, bugüne kadar çıkarlarını
azami ölçüde “realize” eden kesimlerin bir
bölümünün mevcut çıkarlarından vazgeç-
mek zorunda kalmasıdır.

Mevcut iktidarın (ister adına AKP iktida-
rı deyin, ister Recep Tayyip Erdoğan’ın kişi-
sel otoritesine dayalı “diktatörlük” deyin) za-
yıflaması demek, iktidar karşıtlarının güç-
lenmesi demektir. Bu da mevcut iktidara
karşı bir “alternatif”in giderek güçlendiği ve
zaman içinde mevcut iktidarı alaşağı ede-
bileceği umudunu, düşüncesini ya da sanı-
sını ortaya çıkarır. Ve yine doğal olarak böy-
le bir umut, düşünce ya da sanı, mevcut ik-
tidardan nemalanan, onun aracılığıyla var-
sılığını ve varlığını sağlayan kesimlerin ye-
ni bir pozisyon almalarını gündeme getirir.
Yeni pozisyon, açıktır ki, olası yeni iktidar
seçeneklerine yönelik olacaktır.

İşte bugün Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı seçimini kazanması ya da kaybetmesi böyle bir iç çıkar çatışmasının gerçekleşebilirliğine ilişkin sonuçlar üretmek durumundadır.

AKP içinde ortaya çıkabilecek bir çıkar çatışması ise, doğal ve kaçınılmaz olarak AKP çevresinde toplaşmış ve blok oluşturmuş olan kesimlerin parçalanması demektir. Özellikle kimilerinin "Anadolu kaplanları" adını verdiği, kimilerinin "Anadolu sermayesi" olarak teorize ettiği kesimler arasındaki "consensus", uzlaşma ve bloklaşma sona erdiği andan itibaren, AKP'de bloklaşmış seçmen kitlesi parçalanacak ve dağılacaktır. Bu da AKP'nin bugüne kadar olduğu gibi yüksek oranda oy almasının sona ermesidir.

Bugün Recep Tayyip Erdoğan'ın ve AKP'nin olduğu kadar "muhalefet" partilerinin de cumhurbaşkanlığı seçimine atfettiği önem buradan ileri gelmektedir.

Recep Tayyip Erdoğan'a karşı Ekmeleddin ya da Demirtaş, bolca konuşulduğu ve tartışıldığı yönüyle söylersek, bir "seçenek" ya da "alternatif" olarak görünmese de, alacakları her oyun, Recep Tayyip Erdoğan'ın kaybettiği bir oy olarak orta ve uzun vadede sonuçlar doğuracağı beklenmektedir.

EKMELEDDİN'İN ARİTMETİĞİ

"Ekmek için Ekmeleddin", "sol"cu söylemle ifade ederse, "solun" "beklediği ve özlediği" aday değildir. Bunu tartışmak, Ortaçağ'da kiliselerin "bir toplu iğnenin üzerinde kaç melek dans eder?" ya da "post modern" bağlamda Google'nin "beyin fırtınası"nda yaptığı gibi, "bir otobüse kaç golf topu sığar?" türünden boş ve anlamsız, ama bir o kadar da kitleleri apolitikleştiren bir tartışma yapmakla özdeşdir.

Dünyaya "ılımlı islam"ın "en mükemmel örneği" olarak sunulan Recep Tayyip Erdoğan'a karşı "dinin en mükemmeli" adını (Ekmeleddin) taşıyan ve "İslam İşbirliği Teşkilatı" Genel Sekreterliği'ni yapmış birisini çıkarmanın "solcu" bir "akıl"ın ürünü olmadığı çok açıktır.

"Dinin en mükemmeli"ni (Ekmeleddin) "alternatif aday" olarak piyasaya süren "akıl", "ılımlı islam" teorisini ortaya atan "akıl"la bir ve aynıdır.

"ılımlı islam"ın ilk örneği, yani Recep Tayyip Erdoğan, giderek daha "otoriter", daha "kişisel", daha "pervasız", daha "denetlenemez" ve nihayetinde daha "sıkıntılı" olmaya başlayınca, "ılımlı islam projesi" giderek anlamsızlaşmaya ve önemsizleşmeye başlamıştır. Bu durumda "Arap baharı" sürecinde pazarlanmaya çalışılan "ılımlı islam projesi"nin restore edilmesi, ancak Recep Tayyip Erdoğan'ın "dizginlenmesi"yle ya da (ideal olan) yeni bir "ılımlı islamcı" tipinin ortaya çıkarılmasıyla olanaklıdır.

İşte "ılımlı islam projesi"ni üreten "akıl", Türkiye somutunda "dinin en mükemmeli"ni bulup cumhurbaşkanlığına aday olmasını sağlamıştır.

Bu yönüyle "Ekmek için Ekmeleddin" bir uluslararası/globalist bir seçenektir. Ama bu uluslararası seçenek, aynı zamanda, Türkiye içindeki ekonomik, toplumsal ve siyasal ilişkilere de denk düşmektedir.

30 Mart Yerel Seçimleri'nde açık biçimde görüldüğü gibi, CHP ile MHP'nin oy oranı AKP'nin oy oranını az farkla da olsa geçmiştir.*

Buradan yola çıkan bir düzen içi siyasal "akıl", CHP ile MHP'nin üzerinde anlaşacakları (consensus sağlayacakları) bir "ortak aday" çıkarabildikleri koşulda, bu "ortak aday"ın Recep Tayyip Erdoğan'la "başa baş" bir seçim "yarışı" sürdürebileceği sonucuna ulaşmıştır.

Bu "akıl", %2,84 oy oranına (1.180.322) sahip Saadet Partisi ile %1,51 oy oranına (628.729) sahip BBP'yi yanına çekebildiğinde, "ortak aday"ın doğrudan %48,5 oy oranına ulaşabileceğini hesaplamıştır. Seçimi kazanabilmek için geriye kalan %1,5'lük oy oranının da yürütülecek seçim propagandasıyla sağlanabileceğini düşünmüştür.

Şüphesiz bu aritmetiksel olarak yapılmış bir "hesap"lamadan ibarettir. Toplumsal ve siyasal olaylar hiç de aritmetik hesabı gibi toplama-çıkarma-bölme ve çarpmadan ibaret değildir. Hele ki "sandıksal demokrasi"-

* 30 Mart Yerel Seçimleri'nin YSK tarafından açıklanan kesin sonuçları şöyledir:

	Aldığı oy	Oy Oranı (%)
AKP	17.802.976	42,87
CHP	10.938.262	26,34
MHP	7.399.119	17,82
CHP+MHP	18.337.381	44,16

lerde, sandık sonuçları aritmetik bir işlemle önceden kestirilebilir bir olay değildir.

“Ekme için Ekmeleddin”i “ortak aday” olarak bulup çıkararak “akıl” elbette aritmetiksel hesaplamaların sandıksal sonuçlara denk gelmediğini bilmek durumundadır. Ama 30 Mart Yerel Seçimleri’nin sandık sonuçlarının aritmetiksel verileri Recep Tayyip Erdoğan’a karşı bir “alternatif”in varolabileceğini göstermektedir. Bunun yaratacağı “sinerji”nin ya da “umut”un, Recep Tayyip Erdoğan “karşısı” kitlenin daha fazla hareketlenmesine yol açabileceğini de hesaba katmak durumundadır.

Burada “Ekme için Ekmeleddin” tek “aday” değildir. Hatta CHP ile MHP’nin üzerinde anlaşabileceği “tek aday” da değildir. Başka adaylar da bulunabilir. Ancak burada esas olan CHP ve MHP seçmen kitlesinin birlikte oy verebileceği bir “ortak”lığın oluşturulmasıdır.

CHP+MHP+vs.=EKMELEDDİN Mİ?

Türkiye’nin siyasal tarihine bakıldığında, CHP’nin kitlesi ile MHP’nin seçmeni arasında kesin bir uzlaşmazlık ve karşıtlık olduğu her türlü tartışmanın üzerindedir. MHP’li seçmenin (ki buna “dini bütün” seçmenlerin tamamı dahildir) CHP’li bir adaya oy vermeyeceği de çok bilinen ve tartışmasız bir gerçektir. MHP’nin seçmen kitlesi demagojik söylemlere bağlanmış ve bu demagojik söylemlerle hareket eden bir kitledir. Bu demagojik söylemin ana unsuru “milliyetçilik” olduğu kadar “anti-komünizm”dir. Dolayısıyla bu söylemle on yıllarca “komünist” olarak öne çıkarılmış bir CHP’ye bu seçmen kitlesinin oy vermesi hemen hemen olanaksızdır.

Öte yandan CHP kitlesi, geniş anlamda “sol” bir kitledir. Demagojik olmaktan çok ideolojik yönü belirleyici olan CHP kitlesi, belli bir “pozitif akıl”ın, belli bir bilincin doğrultusunda hareket eder. Ama CHP kitlesinin ideolojik yönü, devrimci bir dünya görüşüne ve devrimci ilkelere mutlak olarak bağlı değildir. Dönemsel olarak devrimci harekete yönelirse de, çokluk “sosyal-demokrat” yönelimin niteliğine uygun bir yol izler. Bu yönelim, legalist solun yönelimiyle büyük ölçüde çakışan bir **oportünizmi** içerir. Dolayısıyla “ortak düşman” a karşı olan pek çok kesimle birlikte hareket edebilme eği-

limine sahiptir. Buradan çıkartılabilecek sonuç ise, CHP kitlesinin, MHP kitlesine göre daha fazla “akıl yolu”nu izleme eğiliminde olduğudur. Bunun en somut örneği, 1999-2002 döneminde Bülent Ecevit’in başbakanlığında kurulan DSP-MHP-ANAP koalisyon hükümetidir.

İşte bu nedenlerden dolayı “Ekme için Ekmeleddin”i cumhurbaşkanı adayı olarak ortaya çıkararak “akıl”, MHP, SP ve BBP seçmen kitlesinin özelliklerini esas almaktadır. Bu kesimlerin oy verebilecekleri bir adaya CHP kitlesinin belli bir “mantık” çerçevesinde oy verebileceği varsayılmıştır. (Yer yer Fransa’daki 2002 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turunda Fransa solunun Le Pen’e karşı Jacques Chirac’i desteklemesinin örnek gösterilmesinin nedeni de budur.)

Buna karşılık olarak “sol”un “aklı”, her seçim öncesinde olduğu gibi, kendisini temsil ettiğini düşündüğü, ama kesinlikle CHP’li olmaması gereken bir “solcu” adayın çıkarılması yönündedir. Marksist, leninist, komünist, devrimci, çevreci vs. olarak kendisini tanımlayan, bilcümle “sol”, bu tanımlamasına “uyan” bir adayla “mutlu” olma eğilimindedir. Tıpkı kendilerini kendi kendine tanımladıkları sıfatlarına uygun legal partilerle seçimlere girmeleri gibi, cumhurbaşkanlığı seçimine de böyle bir “farkındalık” içinde girme arzusunu taşır. Sonuç ise, her seçimde olduğu gibi “binde bir”lerle ifade edilen bir oy miktarıdır.

Bu oy miktarı ile “ideal bir solcu aday”ın seçimlerde hiçbir varlık gösteremeyeceğini de aynı “sol akıl” çok iyi bilmektedir.

Şüphesiz “sol akıl”, kendi içselliğinde, herhangi bir seçimi hatırı sayılır bir oy oranıyla “kazanabileceğini” varsaymaz. Seçimlere ilişkin büyük laflar etseler de, alacakları oyların beş haneli rakamları geçmeyeceğini bilirler. Yine de büyük denizde boğulacakların a inanmıştır.

Türkiye’de ilk kez uygulanacak olan iki turlu seçim sisteminin “sırrı” (Sırrı Süreyya Önder değil elbette) çözülememiştir. Birinci turda hiçbir adayın yeterli çoğunluğu, yani %50’yi alıp alamayacağı bilinmemektedir. Dolayısıyla Fransa örneğinde olduğu gibi, ilk turda “kendi adayını” çıkararak “kendi gücünü” görmek ve ikinci turda “kendisine” daha fazla avantaj sağlayacağını dü-

şündüğü adaya oy vermek şeklinde bir “seçim stratejisi” de izleyememektedir. Bu durumda da, “ya Recep Tayyip Erdoğan birinci turda %50’yi alırsa” kaygı ve endişesiyle “iki arada bir derede” kalmaktadır. Bu Araf içinde kalan “sol akıl”, kaçınılmaz olarak “kendi” adayı yerine “ehven-i şer” bir adaya oy vermenin “akıl” işi olduğunu düşünebilmektedir. Ama... Ya Recep Tayyip Erdoğan ilk turda %50’yi alırsa!?

SEÇİMLER, “SOL” VE “BOYKOT TAKTİĞİ”

12 Eylül 2010 Anayasa Referandumu’nda görüldüğü gibi, seçimlerin boykot edilmesi durumunda bile verilmeyen her oy önde giden adayın seçilmesini sağlayan bir oya dönüştürebilmektedir. Bilinebileceği gibi, oylar seçimlerde kullanılan oylara göre oranlanır. Kullanılmayan oyların seçim sonuçlarında hiçbir hükmü bulunmamaktadır. “Sol”un oyları zaten binde birlerle hesaplandığından, bu kesimlerin seçimleri “boykot” etmesinin bir etkisi de olmamaktadır.

Yine de “sol akıl”, gerçeklikte durum ne kadar net olursa olsun, kendi legalist ve oportünist mantığı içinde, “ya kendi adayımız ya da boykot” seçeneğinin ötesine geçememektedir. Ama “handikap”ları da çok açıktır: Cumhurbaşkanlığına aday olabilmek için, ya genel seçimlerde %10’un üzerinde oy alan bir parti tarafından ya da en az 20 milletvekili tarafından aday göstermesi gerekmektedir. Bu da sadece AKP, CHP, MHP ve 20’den fazla milletvekiline sahip BDP/HDP’nin aday gösterebilmesi demektir. Özcesi “marksist, leninist, komünist vs.” sınıflara sahip legalist “sol”un aday gösterebilmesinin yolu, ya 20 CHP’li milletvekilini “transfer” etmekten ya da BDP/HDP’yle “ittifak” kurmaktan geçmektedir. Bir milletvekili iki aday için imza veremeyeceğinden (seçim yasınının “amir hükmü”), BDP/HDP’nin kendi adayını göstermesi durumunda, “sol”un kendi adayını gösterebilmesinin tek yolu, CHP’li 20 milletvekili ayarlamaktır. Bunun da ne kadar “marksist, leninist, komünist vs.” sınıflı aday olacağı da açıktır!

Yine de legalizmle malul “sol akıl”ın durumu bu kadar da “pragmatik” değildir.

Şöyle geri dönüp, yakın tarihte yapılan seçimlerdeki “sol taktikler”e bakıldığında,

legalist “sol” ile daha henüz legalize olmamış, ama legalize olmaya yönelmiş “sol” arasındaki en yoğun tartışmanın “seçimlerde devrimci taktik ne olmalıdır?” tartışması olduğu hemen görülecektir.

“Seçimlerde devrimci taktik” başlığı altında yapılan tartışmaların odak noktası ise, “seçimlerin bir aldatmaca olduğu” tezinden yola çıkan kesimlerin seçimleri “boykot” etme yönünde hareket ederken, “seçimler geniş kitlelerle temas kurmanın bir aracıdır” tezinden yola çıkanların “boykot karşıtı” söylemleridir.

Aradan geçen yıllar, “illegal” olan yapıların tsfiye edilmesini ve hızla legalize olmalarını getirmiştir. Bu da giderek “seçimlerin boykot edilmesi” yönündeki “geleneksel sol seçim taktikler”inin ortalıktan kaybolmasına yol açmıştır. (Arada sadece 2010 Anayasa Referandumu’nda BDP’nin “boykot” kararı vardır.) Bugün ise, Araf’ta kalan “sol” yeniden eski taktikleri anımsamış ve “*dilemma*”dan çıkış yolu olarak “boykot”tan söz eder hale gelmiştir.

Seçimlere katılımın %88’lere yükseldiği bir ortamda, birkaç milyon seçmenin seçime katılmamasının, (oy oranlarında değil) katılım oranında **önemsenabilir** bir azalışa yol açmayacağı da bilinebilecek bir gerçektir. Bu nedenle “sol akıl”ın “boykot taktiği”, sadece söylemsel olarak “solcu” görünen bir tutumdan ibaret kalmaya mahkumdur.

CHP, MHP vs. ve legalist “sol akıl”ın dışında kalan tek hareket BDP/HDP’dir. BDP/HDP’nin cumhurbaşkanlığı seçimi “taktiği”nin de “İmralı” tarafından belirlendiğinden kimsenin şüphesi yoktur.

“İmralı taktiği”ni *Kurtuluş Cephesi*’nin geçen sayısında (138. sayı) şöyle ifade ettik:

“‘Seçim toto’ ya da ‘seçim olasılıkları’ konuşulduğunda, HDP’nin ikinci turda ‘muhalefet’ partilerinin oylarının birleşeceği adayı desteklediğinde Recep Tayyip Erdoğan’ın seçimleri kazanması neredeyse olanaksızdır. Ama her an her şeyin olduğu bir ülkede, her kesimin kendi çıkarlarını ‘maksimize’ etme peşinde koşmaları kadar ‘doğal’ bir şey yoktur. HDP’nin de, ‘İmralı’da MİT üzerinden AKP ile yapılan ‘pazarlıklara’ bağlı olarak hareket edeceği de kesindir. Ancak HDP’nin ‘sol’ ve ‘Türki-

ye partisi' olma iddiası nedeniyle, böylesine MİT'çi bir 'pazarlığa' bağlı olarak AKP'yi alenen desteklemesi ve AKP adayına oy verilmesini istemesi de fazlaca olanaklı değildir.

Bu durumda 'sol görünümlü' HDP'nin yapabileceği şey, 2010 Anayasa Referandumu'nda 'İmralı'nın talimatıyla yaptığından farklı olmayacaktır: *İkinci tur oylamaya katılmamak*.

Bugün için 'İmralı'nın ikinci tur oylamaya ilişkin bir 'politikası' açıklanmamıştır. Yepyeni bir olay ortaya çıkmadığı sürece, birinci turun sonuçlarına bakılacaktır. Ama 'görünen köy', hiç şüphesiz 'kılavuz' istemez. HDP, ikinci turda AKP adayını (Recep Tayyip Erdoğan) kendi çıkarlarını 'maksimize etme'ye hizmet edecek olsa da, alenen destekleyebilecek siyasal cesarete sahip değildir. Bu durumda, 2010 Anayasa Referandumu'nda olduğu gibi, seçime katılmayarak, dolaylı yoldan AKP'yi desteklemekten başka bir seçeneği bulunmamaktadır." (*Kurtuluş Cephesi*, Sayı: 138, Mayıs-Haziran 2014.)

Bugün BDP/HDP'nin cumhurbaşkanı aday Selahattin Demirtaş olmuştur.

Böylece Ekmeleddin'e karşı Selahattin, yani "**dinin en mükemmeli**"ne karşı "**dine bağlı olan**" alternatif aday olarak ortaya çıkmıştır.

Şüphesiz hiç kimse kendi adını kendisi seçmemektedir. Selahattin (Arapça Selahaddin'in Türkçe ses uyumuna göre yazılış halidir) Demirtaş da kendi adını kendisi seçmiştir. Burada ünlü "sebataist avcısı" Yalçın Küçük gibi isimlerden yola çıkarak kişiler hakkında boş ve spekülasyon yorumlar yapmak durumunda değiliz. Ancak "Ekmeleddin'in adından yola çıkarak "İslamcı aday" muhabbeti yapan "solumsu"ların demagogilerinin de ne kadar boş ve spekülasyon olduğunun altını çizmek de gereklidir.

İşte "sol"un ve "sol"culuğun "din" ve "tin" karşısındaki "ikilem"leri böylesine bir boşlukta salınmaktadır.

TEK SEÇENEK,
RECEP TAYYİP Mİ?

Recep Tayyip Erdoğan, gerek kişisel yö-

nelimiyle, gerekse AKP'de bloklanmış olan küçük ve orta sermaye kesimleri ile tefecitüccar kesimlerinin "tek seçeneği"dir.

Herşeyi devletten bekleyen, zenginliğin kaynağı olarak devleti ve devletin serveti paylaşırma gücünde gören kesimler açısından "tek adam yönetimi" tartışmasız tek tercihtir. Bu kesimler, "astığı astık, kestiği kestik" olan bir "tek adam yönetimi" (ki buna "tek adam diktatörlüğü" de denilebilir), devlet olanaklarını, özellikle bireyleri zenginleştirme olanaklarını çok daha kolay ve hızlı kullanabildiğine inanırlar. Cumhuriyet tarihi boyunca devletten dışlanmış kesimlerin Cumhuriyet öncesi döneme, yani padişahlık dönemine duydukları özlem bu "tek adam yönetimi"yle somutlaştığı sanısı da bu kesimler arasında yaygın bir inançtır.

İnançlar, imanlar bir yana bırakılıp, somut gerçekliğe bakacak olursak, Türkiye'nin yakın tarihinin, *sömürücü sınıflar* arasındaki bölünmelerin, ayrışmaların ve çatışmaların tarihi olduğunu görürüz. Bu tarihin en belirleyici özelliği, kapitalizmin yukardan aşağıya, emperyalizmin istem ve çıkarlarına uygun olarak geliştirilmesidir. Yukardan aşağıya, dış dinamiklerle geliştirilen kapitalizm, doğal ve kaçınılmaz olarak, mevcut ekonomik ilişkileri değiştirmeye başlamıştır. Uluslararası tekelci sermaye (emperyalizm) ülkeye ilk girdiğinde mevcut egemen sınıflarla ittifak kurmuş ve bunların bir bölümünü (ister kompradorlaştırarak, ister satın alarak) kendi çıkarlarını doğrudan temsil eden ve kollayan bir işbirlikçi haline dönüştürmüştür.

Bu durum, Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanması ve Anadolu'da Cumhuriyet'in kurulması ile zamandaş olmuştur. T.C., yani Türkiye Cumhuriyeti, bir yandan yukardan aşağıya geliştirilen kapitalizmin zemini oluştururken, diğer yandan mevcut egemen sınıf yapısında değişime yol açmıştır. Geleneksel feodal yapılar belli ölçüde tasfiye edilmeye çalışılırken, feodal egemen sınıflar ayrıştırılırken, devlet, yeni düzenin tek kurucusu olarak ortaya çıkmıştır. Serveti alan da, veren de devlettir.

1950'lere kadar Cumhuriyet Türkiye'si'nin ana eğilimi, feodal egemen sınıfları tasfiye etme yönünde hareket ederken, aynı zamanda yeni bir egemen sınıf, burjuva bir sınıf yaratma yönünde olmuştur. Yeni burjuvazi, tekelci kapitalizmin koşullarına uygun

olarak **işbirlikçi** ve özellikle de **tekelci** nitelikte olmuştur. İşbirlikçi-tekelci burjuvazi, zaman içinde devlet kurumlarında belirleyici ve başat bir güç haline gelmiştir. Bu başat ve belirleyici güç, tekelci niteliğine bağlı olarak da devletin “tek sahibi” haline gelmiştir. Ancak 1950'lere kadar bu “tek sahip”, Cumhuriyet döneminin “tek adam” yönetimiyle özdeşleşmiştir. Bunun sonucu olarak, eski güçlerini yitiren feodal kesimler ile yeni düzenden beklentilerini karşılanmadığını gören kesimler “tek adam” yönetimine karşı “muhalafet” olarak birleşmişler ve 1950'de DP ile “demokratik yollardan” iktidara ortak olmuşlardır.

27 Mayıs hareketi, birleşmiş ve bloklaşmış “Cumhuriyet muhalifleri”nin gücünü belli ölçülerde kırmışsa da, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin feodal egemen sınıflarla olan ittifakını ortadan kaldıramamıştır. Bunun sonucu olarak da, 1965'de Süleyman Demirel'in başkanlığındaki AP (Adalet Partisi) %52,9 oyla tek başına iktidar olmuştur.

Gerek 1950 seçimleri, gerekse 1965 seçimleri, sömürücü sınıflar arasındaki bir “consensus”un (“demokrasi kuralları içinde”) mutlak çoğunluğu sağlayabildiğini göstermiştir. Ama 1970'lere girildiğinde, hiç bilinmeyen ve beklenmeyen bir gelişme ortaya çıkmıştır. Bu gelişme, “sosyal uyanışın ekonomik gelişmeyi aşması”na yol açan toplumsal mücadele olmuştur.

Böylece Türkiye'nin Cumhuriyet tarihi, bugüne kadar sadece egemen sınıflar arasındaki uyum-çatışma ilişkisi içinde gelişen siyasal olayların sahnesi olmaktan öte, **sömürülen** sınıfların toplumsal mücadelesinin tarihi haline gelmeye başlamıştır.

1970-1980 dönemi (geniş anlamda 1965-1980 dönemi), sömürücü sınıflar ile sömürülen sınıflar arasındaki sınıf mücadelesinin belirleyici olduğu bir dönem olmuştur. Gelişen sınıf mücadelesi, sömürücü sınıflar arasında da parçalanmalara ve ayrışmalara yol açmıştır. Her kesim kendi sınıf çıkarlarını “realize” etmek amacıyla siyasal olarak örgütlenmeye ve siyaset sahnesinde yer almaya başlamıştır.

Sömürücü sınıflar arasındaki parçalanmalar ve ayrışmalar, 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle oluşturulan yeni bir “consensus”la birlikte kısmen duraksamışsa da, 1980 öncesindeki ayrışmanın ürünü olan siyasal örgütlenmeler ve hareketler varlığını sürdür-

müştür.

1990'lı yıllar, sömürücü sınıflar arasındaki ayrışmanın ve parçalanmanın getirmiş olduğu siyasal mücadelelere sahne olurken, öte yandan belli ölçülerde yeni “ittifaklar” ortaya çıkarmıştır. Yeni “ittifaklar”, 1991 seçimlerinde DYP-SHP koalisyon hükümetini doğururken, 1995 seçimleri Tansu Çiller'li DYP ile Erbakan'ın RP'si arasında farklı bir koalisyon hükümet kurulmasına yol açmıştır.

1999 seçimleri, sömürücü sınıflar arasındaki parçalanma ve ayrışmanın yarattığı bir zeminde gerçekleşmiştir. Bu kez, seçmen “tercihi”, Bülent Ecevit'in DSP'si ile Devlet Bahçeli'nin MHP'si yönünde olmuştur (Bu iki partinin oy oranı %40'lara ulaşmıştır).

İşte tam bu ortamda, 1997 Asya Krizi ve ardından gelen 2000 dünya ekonomik krizi, Türkiye tarihinde görülmemiş bir ekonomik krize yol açarken, seçmen “tercihi” bir kez daha 1995 seçimlerindeki benzer bir yönelime girmiştir. Bunun sonucu olarak da AKP, 2002 genel seçimlerinde oyların %34,2'sini alarak tek başına iktidara gelmiştir.

AKP, sözcüğün tam anlamıyla, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin “bitaraf” olduğu, daha doğru ifadeyle, siyasal gelişmeleri izlemek için “kontrol kulesi”ne yerleştiği bir dönemde diğer sömürücü sınıflar arasındaki yeni bir uzlaşmanın/birleşmenin ürünüdür. Sözcüğün tam anlamıyla, AKP, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin “bitaraf”lığı koşullarında tüm sömürücü sınıf ve tabakaların ortak partisi olarak doğmuş ve iktidar olmuştur.

Bu iktidar koşullarında, işbirlikçi-tekelci burjuvazi (ve elbette belirleyici olarak emperyalizm) bu yeni iktidarı oluşturan sömürücü sınıfların “kollanması” ve “beslenmesi” için “yeşil ışık” yakmıştır. Uzanlar'ın mal varlıklarına, geleneksel ve mevcut **hukuka aykırı olarak** el konulması ve el konulan servetin AKP “paydaşları” arasında paylaşılması, hem sömürücü sınıf ve tabakalar arasındaki “ittifakı” pekiştirmiş, hem de genişlemesine yol açmıştır. Böylece geleneksel ve mevcut hukukun tümüyle anlamsızlaştığı ve değersizleştiği bir sürece girilmiştir.

İşte bu mevcut ve geleneksel hukukun ortadan kalktığı, hükümetin her icraatının hukuksal olarak denetlenemez olduğu bu süreçte AKP'nin “tek parti iktidarı”, sömürücü sınıflar ve tabakalar arasındaki “con-

sensus”un daha da genişlemesini sağlamıştır. Ve bugün AKP’nin “tek parti iktidar”ından Recep Tayyip Erdoğan’ın “tek adam iktidar”na gelinmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan, “tek parti” ya da “tek adam” iktidarını oluşturan sömürücü sınıflar ve tabakalar arasındaki “*consensus*”-un **cisimleştiği** kişidir. “*Consensus*” ne denli bir kişide cisimleşirse, “*consensus*”un sürekliliği de o kişiyle belirlenir ve “*consensus*”u oluşturan sömürücü sınıflar ve tabakalar gözden o kadar uzaklaşır. Bu nedenle Recep Tayyip Erdoğan (işbirlikçi-tekelci burjuvazinin “bitaraf”lığı içinde) tüm sömürücü sınıf ve tabakaların tek ve kişisel temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır.

Bu “*consensus*”da ağır basan unsur, tefeci-tüccar sermayesi ile Anadolu esnaf ve zanaatkar kesimleridir. Düne kadar MÜSİAD’ta örgütlenmiş olan tefeci-tüccar sermayesi ile TOBB’la simgelenen Anadolu esnaf ve zanaatkar kesimlerinin belirleyiciliği giderek zayıflamaya başlamış ve “müteahhitler” belirleyici konuma geçmiştir. Müteahhitler denilen kesim, basit biçimde sadece inşaat sektörü değildir. Ağırlıklı olarak demir-çelik ve çimento sanayileri ile dayanıklı tüketim malları sektörü, inşaat sektörü tarafından beslenen ana sektörlerdir. Bu nedenle “müteahhitler” denilen kesim, sanılanın aksine Ali Ağaoğlu gibi yap-satçılardan çok daha fazla bu sanayi sektörlerine dayanır. İSO-500 sıralamasında ilk sıralarda yer alan Çolakoğlu Metalurji (İSO-500 sıralamasında 11. sırada), Habaş, İÇDAŞ (7. sırada), Diler Demir Çelik (40. sırada), Kroman Çelik (23. sırada) vb. ile OYAK’ın sahip olduğu İskenderun ve Ereğli Demir ve Çelik (8. ve 9. sırada) bu sektörün en önde gelenleridir. Bu sektör, aynı zamanda dışa bağımlı otomotiv sektörünün de en önemli bileşenlerindedir. Yine OYAK’ın sahip olduğu Bolu, Adana, Ünye, Mardin Çimento ile Sabancıların Çimsa’sı, Yibitaş Lafarge Orta Anadolu Çimento inşaat sektörünün en önemli giridilerini sağlamaktadır.

Görülebileceği gibi, AKP’nin dayandığı “*consensus*”, sanılanın aksine sadece tefeci-tüccar sermayesiyle sınırlı değildir. Eski ve yeni yerli-işbirlikçi-tekelci kesimler bu “*consensus*”un en temel unsurları durumundadır. Recep Tayyip Erdoğan’ın “kimsenin yaşam tarzına karışmıyoruz” türünden açıklamalarının arka planında, bu işbirlikçi-tek-

ci kesimlerle olan işbirliği yatmaktadır. İSO-500 sonuçlarında açıkça görüldüğü gibi, AKP ve Recep Tayyip Erdoğan iktidarında, Koç Holding kadar OYAK da güçlerini artırmıştır. Daha açık ifadeyle, gerek “eski” işbirlikçi-tekelci burjuvazi, gerekse yeni yetme işbirlikçi-tekelci burjuvazi AKP ve Recep Tayyip Erdoğan iktidarından memnundurlar. Recep Tayyip Erdoğan’ı “tek adam” ve “tek seçenek” konumuna getiren de, bu konumda tutan da bu kesimlerdir.

“Ekmeğin için Ekmeleddin” olayında ya da Abdullah Gül konusunda olduğu gibi, istenildiğinde bu “tek adam”a “alternatif” kolayca bulunabilmektedir. Eski ve yeni işbirlikçi-tekelci burjuvazi için önemli olan Recep Tayyip Erdoğan’a bir “alternatif” bulmak değil, mevcut sistemin örselenmeden, hasar görmeden ve toplumsal mücadele dinamiklerini harekete geçirmeden sürdürülmesidir. Burada en “hassas” nokta, toplumsal mücadeledir. Recep Tayyip Erdoğan’ın “tek adam yönetimi”, toplumsal mücadeleyi “tetiklediğinde” ya da önleyemez hale geldiğinde kolayca bir yana atılabilecek (“deliğe süpürülebilecek”) bir “seçenek”ten ibarettir. Ama tek koşulla: Mevcut sistemin olduğu gibi sürdürülebilir olduğu koşullarda.

KİM KAZANIR? KİME OY VERMELİ?

Buraya kadar yazdıklarımızı “anladığını”, hatta daha önceden “bildiğini” söyleyen okur, ister istemez bunca yazılandan sonra bir “sonuç” bekleyecektir. Çokluk olayların ne yönde gelişebileceğinden daha çok, “ne olacağını” bilmek isteyenler ise, cumhurbaşkanlığı seçimini “kimin” kazanacağına ilişkin bir “yorum” ya da “değerlendirme” beklemek durumundadır. Daha “pratik” ve daha “somut” bir şeyler bekleyen okur ise, seçimde “kime” oy vermek gerektiğine ilişkin açık-seçik bir “beyan”da bulunulmasını isteyecektir.

Öncelikle belirtelim ki, her toplumsal olayda olduğu gibi, “sandıksal demokrasi”lerde seçmen kitlesinin eğilimlerini değişik yollarla saptamak olanaklıdır. Ancak **eğilimin saptanması ile seçim sonucunun ne olacağını bilmesi** arasında, bilgi ile kehanet arasındaki kadar büyük fark vardır.

Bizler kahin değiliz. Kahin olmadığımız

gibi, “anket kuruluşu” da değiliz. Hangi adayın ne kadar oy alacağını anketler yoluyla “bilmek” (anketçi diliyle söylersek, “gerçeğe yakın tespit etmek”), ne kadar “bilimsel yöntemler” kullanıldığı iddia edilirse edilsin, bizim işimiz değildir.

Bizim yaptığımız, hangi adayın hangi koşullarda ve hangi sınıfsal temelde aday olduklarını ortaya koymaktan ibarettir. Hangi adayın “kazanacağını” saptamaya kalkmak, ya malumu ilan ya da kahinlik olur. Daha da önemlisi, “kimin kazanacağı”na ilişkin bir kanaat belirtilmesi ya da saptama yapılması beklentisi küçük-burjuva aydınlarına özgü bir “güç” tutkunluğunun ürünüdür. “Cumhurbaşkanlığı seçimini Recep Tayyip Erdoğan kazanacaktır!” diyerek sonucu bugünden ilan etmek, toplumsal ve siyasal mücadelenin dönüştürücü, değiştirici ve devrimcileştirici gücünü yok saymakla özdeşir.

Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim dönemlerinde “İmralı” ile yaptığı “ateşkes” anlaşmaları, en yalın haliyle, iradi bir eylem sürecinin seçim sonuçlarını etkileyebileceğinin açık kanıtıdır. Bugün herkesin üzerinde anlaştığı bir konu, PKK’nin seçim süreçlerinde “eylemsizlik” kararı almasının AKP’nin seçim başarısında önemli bir etken olduğudur.

Bugün Cumhurbaşkanlığı koltuğunun Recep Tayyip Erdoğan için “çantada keklik” olduğunu düşünen herkesin, bir an durup, sonucu etkileyecek bir olayın ortaya çıkıp çıkmayacağını düşünmesi bu gerçeğin anlaşılabilirliği için yeterli olacaktır.

Devrimci adına layık bir mücadelenin, özellikle de silahlı devrimci mücadelenin geliştiği koşullarda seçimlerin ve seçim sonuçlarının nasıl etkileneceğini bilmek de o kadar zor değildir.

Ancak ortada gelişen bir devrimci silahlı mücadele yokken, sol hareket her açıdan tırnak içinde yazılabilen bir “sol” haline dönüşmüşken seçim sonuçlarının şöyle ya da böyle olması, şu ya da bu adayın kazanması sadece boş gevezelikten öteye geçmez.

Bugün devrimci hareket, ülkede gelişen siyasal olaylara doğrudan müdahale edebilir durumda ve güçte değildir. Siyasal olaylar, devrimci güçlerin içinde yer almadığı, sadece düzen içi siyasal güçler arasında süregelen bir süreç içindedir. Dolayısıyla devrimci güçlerin iradi müdahalesinin yolunu

ve yöntemini belirlemeye yönelik olan “seçimlerde ne yapmalı?” sorusu, sadece “varsayımsal” bir soru durumundadır. Diğer ifadeyle, ortada bir devrimci mücadele **varmışçasına** “seçimlerde ne yapmalı?” sorusunu sorup yanıtlamaktan ibarettir.

Benzer durum “seçimlerde hangi adaya oy vermeli?” ya da “seçimlerde hangi aday desteklenmeli?” soruları için de geçerlidir. “Kitle potansiyeli”nin seçmen kitlesinin binde biri kadar olan “sol”un bu ve benzeri sorulara vereceği yanıtlar da ciddiye alınabilecek şeyler değildir.

Yine de aynı soru sorulmaya devam edecektir: Kimi destekleyelim? Kime oy verelim?

Bu bitip tükenmez soru silsilesinin arka planında “kitle”ye karşı “ne söyleneceği” beklentisi yatmaktadır. Sonal olarak kendisini solda tanımlayan bir birey için “kime oy vereyim?” sorusu çok fazla önem taşımaz. Çokluk seçime katılmayacak, oy vermeyecektir. Çünkü seçimlerin hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini, düzenin şu partisi ya da kişisi ile bir başka partisi ya da kişisi arasında bir tercihten başka bir şey olmadığını bilir. Bu yönüyle kendisini solda tanımlayan birisi için “boykot” seçeneği tam yerine oturur.

Ama aynı kişi, az ya da çok belli bir çevreye sahiptir ve insanlarla temas halindedir. Doğal olarak çevresindeki insanlar, temas ettiği kişiler seçimlere ilişkin düşüncelerini öğrenmek isteyecektir. Bugüne kadar tüm seçimlerde olduğu gibi, bizim kendisini solda tanımlayan insanımız seçimlerin niteliği hakkındaki düşüncelerini enine boyuna anlatmak zorunda kalacağı bir durumla karşı karşıya kalır. Seçimlerin ne kadar bir “aldatmaca” olduğunu söylerse söylesin, bunları ne kadar tarihsel olgularla ortaya koymaya çalışırsa çalışsın, her durumda aynı somut soruyla yüz yüze gelir: İyi de hangisine oy vereyim?

“Aklın yolu”nu izleyen bir küçük-burjuva solcu aydını, belli bir mantıksallık içinde adayların niteliğini, seçimi kazanma durumunda neler olabileceğini ortaya koyarak, bunlar içinde “en mantıklı, en yararlı” adaya oy verilmesi yönünde bir tutum belirler. Cumhurbaşkanlığı seçiminde de farklı bir tutum ortaya koymayacaktır. Ama cumhurbaşkanlığı seçiminin iki turlu olmasından yola çıkan aynı aydın kişi, büyük bir ermiş

ve bilge gibi davranarak, ilk turda “gönlünün adayı”na oy vermesini isteyecek ve söyleyecektir.

Bu durumdaki küçük-burjuva solcu aydınının tercihi (“üçün biri”), “sosyalist aday” olarak lanse edilen Selahattin Demirtaş olarak ortaya çıkar. Ama Selahattin Demirtaş’ın Kürt ulusal hareketinin “önderliği”nin “taktikleri”ne uygun olarak aday yapıldığını unutmayan solcu aydın ise, tercihini “boykot”tan yana yapacaktır.

Bir başka aydın kesimi ise (ki çoğunluğu oluştururlar), “aklın yolu”nu izleyerek, asıl önemli olanın Recep Tayyip Erdoğan “diktatörlüğü”nden “kurtulmak” olduğunu, “mızrağın ucunu” bu yönde bükmek gerektiğini söyleyerek, ilk turda önemli olanın Recep Tayyip Erdoğan’ın %50’yi bularak seçilmesini engellemek olduğunu dile getirecektir. Bunlara göre, hangi adaya oy vermek değil, hangi adaya oy **vermemek** önemlidir. Bunun “mantıksal” sonucu ise, ilk turda Recep Tayyip Erdoğan dışındaki iki adaya da oy verilebileceğidir. Elbette tek koşulla: Seçimlere katılmak! Kılıçdaroğlu’nun sözüyle, “tıpış tıpış” sandığa gidip oy kullanmak kolayıyla!

Ya seçimler ikinci tura kalırsa?

İşte bu noktada aynı “mantıksallık” içinde Recep Tayyip Erdoğan dışındaki adaya oy verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılır. Bu da, büyük olasılıkla CHP-MHP adayı olarak ortaya çıkan Ekmeleddin İhsanoğlu olacaktır.

Ya Selahattin Demirtaş?

S. Demirtaş’ın ikinci tura kalabilme olasılığı hiç yoktur. Bu, daha resmi adaylığı öncesinde hemen herkesin bildiği bir gerçektir. Demirtaş’ın bilinen BDP/HDP oylarının ötesinde alacağı her fazla oyun “İmralı süreci”nde bir pazarlık kozu olarak kullanılacağını da herkes bilmektedir.

Böylece cumhurbaşkanlığı seçimi “iki islamcı aday” arasında yapılacak bir “tercih” olarak solcu aydınının önünde durmaktadır.

Toplumsal ve siyasal olaylar karşısında devrimciler kadar aydınlar da “bana ne” diyemez, sırtını dönerek bunlar yokmuşçasına hareket edemez. Bu nedenle hangi adayın seçilmesi durumunda hangi sonuçların ortaya çıkabileceğini saptamak zorundadır. Adına “taktik” denilen şey, zaten niteliklere göre değil, niceliklere göre yapılan bir planlamadır. Dolayısıyla Recep Tayyip Erdoğan’ın

ya da Ekmeleddin İhsanoğlu’nun seçilmesi durumlarına göre ülkedeki siyasal olayların nasıl gelişeceğini ya da yön değiştireceğini saptamak, genel olarak “taktik” alanına girer.

Ancak “taktik”, geniş anlamda devrimci taktik, sadece olayları ve olguları saptamakla yetinemez. Herşeyden önce içinde yaşanılan dönemin tahlilini yapmak durumundadır. Mevcut durum tahlili adını verdiğimiz bu tahlil, belli bir zaman diliminde toplumdaki sınıf ilişki ve çelişkilerini, sisteme bağlı olarak değişimini inceler, gelişen olguları saptar, bu olgular arasındaki ilişkiyi kurar ve genel gelişim çizgisini belirler.

Marksizm-Leninizm, gelişen olayları etkileyen çelişmeleri yakalayan ve genel gelişme dinamiğine bağlı olarak ön plana çıkaran unsur, çözücü eylemi öne çıkaran bir eylem kılavuzudur. Buna uygun düşen ve içinde bulunulan durumu sergileyen tahliller, her şeyden önce, içinde bulunulan durumun tarihi köklerini “içinde bulunulan an”ın pratiği ile olan bağlarını açığa çıkaracak biçimde olmalıdır. Durum tahlilleri, toplumdaki sınıflararası ilişki ve çelişkileri, genele (sisteme) bağlı bir biçimde değişimini (içinde bulunulan pratiği de kapsayacak biçimde) kısa bir tarihi dilimde inceler. “Ne var ki, sadece olguları yakalayıp aralarındaki ilişkileri tespit etmek yetmez. Bu kadarı ile yetinmek yüzeyseldir ve anti-marksist. Esas olan, olaylar içinde gelişen unsurların (olguların) iç çelişkilerini yakalamak ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı o döneme ilişkin öne çıkan çelişmeyi ve hareketin yönünü tayin etmektir. Pratiğe yönelmeyen ve salt dışsal gözlemciliği taşıyan durum tahlilleri, gözlemciliğin (amprizmin) pasifizmini taşır ve devrimci hareketi yönlendiremez. Durum tahlilleri özünde sınıfsal tahlillerdir ve toplumu kavrayışın ürünleridir.”

Kısacası, mevcut durum tahlili devrimci taktiklerin temelidir ve devrimci bir taktiğe dönüşmeyen durum tahlilleri boş bir gevezelikten öteye geçmez.

Devrimci taktik ise, devrimci stratejinin çizdiği çerçeve içinde **siyasal olaylara müdahale etmenin aracıdır**. Ortada siyasal olaylara müdahale edecek yeterli bir devrimci güç söz konusu değilken, hatta böyle bir müdahale olasılığı bile mevcut değilken, “taktikler” ilan etmek gülünç ve saçmadır. Bu koşullarda devrimci taktikler üzerine tar-

tışmak, olmayana ergi metodu gibi, olmayan bir durumu varmış gibi kabul ederek soyut akıl yürütmelerde bulunmakla özdeşir.

Elbette bu akıl yürütmelerin hiçbir değeri olmadığını söylemek istemiyoruz. Bunlar, bugün için olmasa da gelecekteki durumlarda doğru durum tahlilleri yapılması ve doğru devrimci taktiklerin üretilmesi açısından eğitici ve öğretici özelliklere sahiptir. Ancak bunların, içinde yaşanan somut koşullarda uygulanabilir taktikler olarak “algı”lanması, öyleymiş gibi davranılması, kişilerin kendisini aldatmasından başka bir şey değildir.

Eğer devlet, egemen sınıfların baskı aygıtı ise, cumhurbaşkanı, ister aktif, ister pasif durumda olsun, her durumda devletin, yani baskı aygıtının başıdır. Devlet, kendisine tam olarak “tabi” olan, kendi koyduğu kurallara uyan, kendisine “biat” eden “yurttaşlarına” karşı zor gücünü kullanmaz. Devletin baskı gücü, her durumda, her koşulda, her çağda ve her ülkede kendisine karşı olan, kendisinin hizmetinde olduğu egemen sınıflara muhalefet eden, onları devirmeye yönelen her kişiye ve harekete karşı kullanılır. Bu durum, devlet kurumlarındaki görevlilerin kişisel niyetlerinin ötesindedir.

Bugün seçilecek cumhurbaşkanı, işte devletin, baskı aygıtının resmi/legal başı olacaktır. Kim seçilirse seçilsin, devletin baskı aygıtı olma özelliği değişmeyecektir. Değişebilecek tek şey, seçilen kişinin temsil ettiği sınıfların ya da sınıf ittifakının niteliğine bağlı olarak baskı gücünün **görelî** kullanımıdır.

Recep Tayyip Erdoğan, her durumda ve her fırsatta cumhurbaşkanı seçildiğinde ne yapacağını, yasaları nasıl değiştireceğini, yasaları değiştiremese bile yasalar üstünde nasıl hareket edeceğini açık biçimde ifade etmektedir. Bu yönüyle Recep Tayyip Erdoğan, nasıl tanımlanırsa tanımlansın, “hukuk devleti”nden daha çok “keyfiyet”le ülkeyi yöneteceğini ilan etmiştir.

Buna karşılık Ekmeleddin İhsanoğlu, kendisini aday gösteren partilerin “ortak paydası” doğrultusunda hareket edeceğini, “hukuk devleti”ne saygılı olacağını vb. ifade etmektedir.

Bu ikisi arasındaki fark sadece nicelikseldir. Recep Tayyip Erdoğan neye, kime ve hangi kesimlere karşı olduğunu açıkça dile

getirirken, Ekmeleddin İhsanoğlu bunlarla “dostane” ilişkiler kurmaktan söz etmektedir.

Ekmeleddin İhsanoğlu’nun seçilmesi, göreceli olarak, yani AKP dönemine göre daha demokratik bir ortamın oluşmasına ve hukuk devleti ilkesinin belli ölçülerde işler hale gelmesine yol açabilecektir. **Göreceli** bir demokratik ortamda (emperyalizme bağlı bir ülke ne kadar “demokratik” olabilirse o kadar) basın özgürlüğünden, örgütlenme özgürlüğünden, toplantı ve yürüyüş yapma özgürlüğünden yararlanmak o kadar fazla olacaktır.

İşte böylesi bir göreceli durum, devrimci mücadele açısından yeni legal olanaklar ortaya çıkartarak, kitlelerle temas etmeyi göreceli olarak kolaylaştırarak bir “soluklanma” olanağı sağlayacaktır.

Ama hepsi bu!

Bunun bir adım ötesi, devletin baskı gücünün bir kez daha toplumsal muhalefet hareketi üzerinde yoğunlaşmasıdır.

Böylesi bir göreceli demokratik ortam ne kadar kısa süreli olursa olsun, bu ortamda legal mücadele olanakları daha fazla olacaktır. Bu ortamda, güçlerini pekiştiren, safalarına yeni unsurları katan, kitlelerle olan temasını geliştiren devrimci bir hareket daha sonraki baskı koşullarına daha hazırlıklı olarak girecektir.

Bu, bir devrimci taktik sorunudur.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, böylesine bir taktiğin uygulanabilmesi için, herşeyden önce bir devrimci gücün mevcut olması ve böyle bir taktik uygulama yeteneğine sahip olması gerekir. Böyle bir güç ve yetenek yokken, böylesi bir gelişme karşısında ne yapılabilir diye akıl yürütmek, gerçeklerden kaçmakla özdeşir.

Bugün devrimci mücadele, devrimci silahlı mücadele, çözücü, değiştirici ve devrimi gerçekleştirecek tek etmendir. Ama gerçeklikte ise, devrimci mücadele aklın sınırlarını zorlayacak kadar gerilemiş durumdadır. Devrimci örgütler, tarihlerinin en zayıf ve en güçsüz noktasında bulunmaktadır. Legalizm her yana dal budak sarmış ve yeni kuşakları hegemonyası altına alarak devrimi düşünemeyecek hale getirmiştir.

Böyle bir somutlukta devrimci mücadelenin taktiklerinden söz etmek, bu gerçekleri görmezlikten gelmekle özdeşir.

Bugün yapılması gereken, ülkede geli-

şen siyasa olaylara yön verebilecek, siyasal gelişmeleri yönlendirebilecek bir devrimci örgütün geliştirilmesi ve güçlendirilmesidir. Güçlü bir devrimci örgütün varlığı koşullarında, adına devrimci demeye değer taktiklerden söz edilebilir. Bugün böyle bir güç yoktur. Legalist “sol”un tüm yaptığı da böyle bir gücün ortaya çıkmasını engellemekten ibarettir.

Ekmeleddin İhsanoğlu’nun seçilmesi devrimci mücadelenin içinde bulunduğu bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için uygun koşullar **yaratmayacaktır**. Ama 12 yıl-

dır AKP’nin seçim “zaferleri”yle demoralize olmuş, mücadele etme arzusunu yitirmiş, karamsarlaşmış ve siyasal mücadeleden uzak duran halk kitlelerinde belli bir hareketlenmeyi sağlayacaktır. Cumhurbaşkanlığı seçiminin sonucu, tüm diğer seçimlerde olduğu gibi, **sadece** bu yönüyle önem taşımaktadır.

Şu unutulmamalıdır ki, halk savaşı, maddi ve teknik olarak güçlü düşmana karşı moral ve politik üstünlüğün sağlandığı koşullarda verilir.

Seçim “Taktikleri”

Genellikle seçim sath-ı mailine girildiğinde solda ve “sol”da bir hareketlenme başlar. Kimileri (90’lardan itibaren özellikle) “legal olanaklardan yararlanma”, “seçim ortamında düzeni ve düzen partilerini teşhir etme”, “burjuva parlamentosu kürsüsü kullanma” vb. gerekçelerle seçimlere katılımı savunurken, kimileri doğrudan seçimlerin bir aldatmaca olduğunu söyleyerek “boykot taktiği”ni savunurlar.

Seçimlere katılımı savunanlar, öncelikle “ittifak” arayışına girerler. Kimilerinin “seçim ittifakı” adını verdiği, kimilerinin “seçim bloğu” olarak tanımladıkları bu arayış, hemen her durumda başarısızlıkla sonuçlanır. Daha farklı ifadeyle, kendi aralarında uyum gösterenler dar ve sınırlı bir “seçim ittifakı/bloğu” oluştururken, kalanları kendilerine “özgü” bir seçim “taktiği” geliştirirler. Bu da, her durumda kendi adaylarıyla ya da “bağımsız sosyalist” adaylarla seçimlere katılma yönünde bir “taktik” olarak ortaya çıkar.

Marks’ın sözleriyle, “burjuvazinin ahırını”nda yer almayı ve besiyeye çekilmeyi bin dere-den bin su getirerek haklı ve meşru göstermeye çalışan “katılımcılar”ın en büyük dayanağı ve “meşruiyet” kaynağı, Lenin’in “*Sol Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı*” kitabıdır.

Lenin, bu kitabında, “Burjuva parlamentolara katılmak gerekir mi?” diye sorar ve Alman “sol”* komünistlerinin, “... tarihi ve

* Bir zamanların illegal TKP’sinin çokça kullandığı “goşisi” sözcüğü buradan türetilmiştir.

“Açıktır ki, kendi görüşlerini ve çizgilerini kabul etmeyen, onların pasifizmine ayak uydurmayan kişi,

siyasi bakımdan artık zamanlarını doldurmuş olan parlamenter mücadele biçimlerine her türlü dönüş kesin olarak reddedilmelidir...” tezini kıyasıya eleştirir. Dünyada ve Türkiye’de solun buradan çıkarttığı sonuç ise, burjuva parlamentosuna “belli koşullarda” katılmanın gerekli olduğudur.

İşte buradaki “belli koşullarda” belirlemesi tüm tartışmaların, ittifak arayışlarının, ayrışmaların baş gösterdiği zemini oluşturur.

1905 Rus Devrimi günlerinde Bolşeviklerin Duma seçimlerini boykot etmesi ve ardından 1907 yılında Duma seçimlerine katılma yönünde tutum almaları bu tartışmaların “somut” örneği olarak ele alınır. Dolayısıyla seçimlere **katılım** ile seçimlerin **boykot** edilmesi “taktiği” birbirini tamamlayan bir tartışma dizisi oluşturur. Burada her zaman ağır basan taraf, seçimlere katılmayı, parlamento kürsüsünden yararlanmayı vs. savunan kesim olur.

Seçimlere katılmayı savunan ve bunu kendi legalitesinin ayrılmaz bir parçası olarak gören kesimler de, “boykot taktiği”ni savunan kesimler de, dünya tarihinden ve değişik ülkelerden kendi tutumlarını haklı ve meşru gösterecek örnekler bulmaya çalışırlar. Emperyalist ülke örneklerinin, özellikle Batı-Avrupa “demokrasileri”nden çıkartılan örneklerin fazlaca ülke somutuna uygun ol-

her çeşit sağ sapmaya göre ‘sol maceracı’ ve ‘sekte’-dir. Ve gençlik kesimindeki proleter devrimcileri değerlendirmede, teslimiyet oportünizminin dilinde ‘Gauchiste’ sözcüğü, sağ sapmanın ağzında ‘küçük-burjuva maceracılar’ olarak şekillenmektedir.” (Mahir Çayan, *Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori*, 1970.)

madığı görüldüğünde, ister istemez Çin'den Küba'ya, Vietnam'dan Brezilya'ya kadar pek çok ülke tarihi didik didik edilir. Amaç, kendi tutumlarını haklı ve meşru göstermek, özellikle de kendi "kadroları"nı ikna etmek olduğundan, kendi çizgilerinin (eğer varsa) mantıksallığı içinde bu ülkesel ve tarihsel örnekleri eğip bükerler.

Ancak kitlelerin apolitikleştirildiği, ideolojizleştirildiği koşullarda bu tartışmalar çok da anlamlı değildir. Herkesin yolu açık ve nettir. Kendilerini legalize etmiş olanlar, legal mücadeleyi herşeyin önünde ve üstünde görenler, yani legal alanlarda köşe başlarını tutarak varlıklarını sağlayanlar sadece "laf" olsun diye bu tartışmayı sürdürürler. Kendi tutumlarını değiştirme "niyetleri" olmamasına rağmen, "kadroları"nı ikna etme gereksinmesi de duyarlar. Bu nedenle de tartışıyorlar gibi yaparlar.

"Boykot taktiği"nin "yılmaz" savunucularını ise, genellikle, (lafta da olsa) silahlı mücadeleyi (ya da silahlı ayaklanmayı) savunan örgütler ve gruplardır. Bu kesimlerin temel dayanakları ise, Lenin'in 1907 Haziran'ında yazdığı "*Boykota Karşı*" yazısıdır.

Bu yazısında Lenin, 1905 Devrimi koşullarında Bulygin Duması seçimlerini boykot etmelerinin nedenlerini ayrıntılı biçimde ele alır ve 1907 yılındaki III. Duma seçimlerinin farklı koşullarda yapıldığını, dolayısıyla seçimlere katılınması gerektiğini belirtir.

"Boykot," der Lenin, "eski rejimi tanımayı reddetmektir. Elbette lafta kalan bir red değil; gerçek bir red, ifadesini, örgütlerin feryatlarında ya da sloganlarında değil, eski rejimin yasalarına sistematik olarak karşı gelen, sistemli olarak yasadışı olsa da gerçekten işleyen yeni kurumlar oluşturan vb. kararlı halk kitleleri hareketinde bulan bir red. Böylece, boykot ile kapsamlı devrimci yükseliş arasındaki bağlantı açıktır: Verili kurumun biçimini değil, gerçek varlığını reddeden boykot, mücadelenin en kesin aracıdır. Boykot, eski rejime karşı savaş ilanı, doğrudan bir saldırıdır. Kapsamlı devrimci yükseliş ve eski yasallığın sınırlarını zorlayacak kitleselel huzursuzluk oldukça boykotun başarılı olacağına kuşku yoktur."

Burada çok açık biçimde "boykot takti-

ği" ile devrimci mücadelenin yükselişi arasında doğrudan bir bağlantı kurulmaktadır. Bu belirleme, ülkemiz solunun geleneksel "boykot taktiği" savunucularını (ki bu yönüyle "taktik" bir "strateji" haline dönüşmektedir) bir ölçüde "açmaza" düşürüyor görünse de, silahlı mücadeleyi yürütme temelinde sürekli bir durumun varlığıyla bu "açmaz"dan çıkılır.

Genellikle İ. Kaypakkaya çizgisinden gelen örgütlerin ortaya koyduğu bu tutum, giderek tüm "maoist" kesimlerin ortak bir çizgisi haline gelmiştir. Ancak sadece onlarla sınırlı kalmamıştır. Silahlı mücadeleyi savunan hemen hemen tüm "illegal" örgütlenmeler ya da gruplaşmalar "boykot taktiği"nin vazgeçilmez savunucuları olarak ortaya çıkmışlardır.

90'lı yıllara kadar Türkiye solu, legalistlerin geleneksel ve sürekli "seçimlere katılma" tutumu ile illegal örgütlerin geleneksel ve sürekli "boykot taktiği" arasında kesin çizgilerle birbirinden ayrılmıştır. Ayrışma ne kadar kesin olursa olsun, yine de seçimlere ilişkin tutum konusundaki tartışmalar bitmemiştir.

90'lı yıllara gelindiğinde, Türkiye solu artık kendi başına bir güç olmaktan uzaklaşmış, silahlı mücadeleyi savunan ve yürüten kesimler dışında kalanlar tümüyle legalize olmuşlardır. Bu legalizasyon ortamında yeni bir "güç" olarak PKK hareketi ve onun "legal" partisi ortaya çıkmıştır. Bu dönemden itibaren, Türkiye solundaki "seçimlere katılma/boykot" tartışmaları yön değiştirmiştir.

ÖDP, EMEP ve bugün tam ortadan ikiye bölünmüş olan SİP-TKP gibi tümüyle legalize olmuş kesimler genel seçimlere katılmaya ilişkin yasal konuma sahip olarak seçimlere katılmayı bir çizgi haline getirmişlerdir (legalizmin kaçınılmaz sonucu). Ama PKK'nin DEP'le başlayan ve bugün BDP/HDP adıyla süregiden legal örgütlenmesi* bu kesinleşmiş çizgide zaman zaman gedikler açmış, yönünü değiştirmiştir.

1991 seçimlerine Erdal İnönü'nün başkanlığındaki SHP listesinden aday olarak gi-

* Mevcut düzenin yasallığı içinde kalarak ve bu yasallık içinde faaliyet gösteren "parti"lere "yasal zorluk" çıkarmamak için bu cümleye şöyle başlamamız gerekirdi: "Kürt ulusal hareketinin DEP'le başlayan ..." Ne yazık ki, böylesine bir "hassasiyet" gösterecek kadar "hassas" değiliz!

ren DEP'le birlikte "burjuva ahır"nda yer alıp almama tartışmaları kesin bir biçimde sona ermiştir. Bu süreçte DEP'in 1994 yerel seçimlerini "boykot" etmesi "özel bir durum" olarak bu sonucu değiştirmemiştir.

1995'ten itibaren Türkiye solunun "seçimler" karşısındaki tutumu, PKK hareketinin legal örgütlenmesi ile birlikte hareket etme tutumuyla belirlenmeye başlamıştır.

EMEP, bir süre "ikircikli" ya da "seçici" davranmaya çalışmışsa da, 2000'li yıllara gelindiğinde tümüyle PKK'nin legal örgütlenmesiyle (DEP, HADEP, DTP, BDP ve nihayetinde HDP) birlikte hareket eden bir çizgiye oturmuştur. ÖDP, yer yer PKK'nin legal örgütlenmesiyle "ittifak" görüşmelerine katılmışsa da, kendi "bağımsız" tutumunu sürdürmeyi ve seçimlere kendi adaylarıyla katılmayı seçmiştir.

SİP-TKP'si ise, varoluşunu legal ve "steril" kalmaya dayandırdığından, "seçim ittifakları" görüşmelerine "kerhen" katılmış, ama her durumda kendi adaylarıyla seçimlerde yer almayı seçmiştir (2014 yerel seçimlerinde "maoist" kesimle ittifak kuracak kadar da pragmatiktirler).

2000'li yıllar legalizasyonun ve legal parti kurmanın patlama yaptığı ve enflasyonist boyutlara ulaştığı yıllar olmuştur.

EHP'sinden SDP'sine, DSİP'inden ESP'sine ve nihayetinde YSGP'sinden SYKP'ye kadar A'dan Z'ye alfabenin tüm harfleriyle ifade edilen bir dizi legal "sol" parti sahneye çıkmıştır. (Ve legal yayın organlarıyla kendilerini vareden kesimleri de bunların içinde saymak gerekir.) Bu partilerin sahneye çıkmasıyla birlikte, PKK'nin legal örgütlenmesiyle "ittifak" kurma faaliyetleri çoklaşmış ve çoğalmıştır. Kimin ne kadar bir seçmen kitlesine sahip olduğunun bilinmediği, hiç birisinin tek başına seçimlere girmediği bu legal "sol" partiler, giderek "seçim ittifakları" ya da "seçimlerde solun tavrı" türünden haberlerin özneleri haline gelmiştir. Ama her durumda "ittifak"ın belirleyicisi PKK'nin legal örgütlenmesi olmuştur.

Yine de Türkiye solunda silahlı mücadele belli bir etkinliğe sahip olmayı sürdürmüştür. Bunun sonucu olarak da, silahlı mücadele çizgisini savunan ve bu nedenle illegal olan örgütlerin seçimler karşısındaki tutumu geleneksel tartışmanın sürüp gitmesini sağlamıştır. Ancak bu örgütlerin giderek legalize olması ve legal faaliyetlerle kendi-

lerini varetmeye yönelmeleriyle birlikte, tartışma legal-illegal örgütlerin legal bir faaliyette "ortaklığı" ya da "ittifakı" temelinde yapılan bir tartışma olmaktan çıkmıştır. Artık seçimlere ilişkin tutum üzerine yapılan tartışmalar, legal çalışmayı mutlaklaştırmış yapılar ile legalize olmuş yapılar arasında bir "görüşme" ya da "farklılaşma" halini almıştır.

Bugün legal planda *Yürüyüş* dergisi "çevresi" ile "maoist" kesim (burada legalizasyonlarına belli ölçüde "hassasiyet" gösterdiğimizizi belirtelim), bugün hala kendi "bağımsız" tutumlarını belirlemeye çalışan örgütlenmeler durumundadırlar. Çokluk genel seçimlerde "boykot" ya da "hayırhah" bir tutum sergileseler de, yerel seçimlerde "bağımsız sosyalist adayları destekleme" söylemiyle seçimlere katılma yönünde hareket etmektedirler.

HDK/HDP'nin kurulmasıyla birlikte Türkiye solunda ve "sol"da belli bir toparlanma ve netleşme ortaya çıkmıştır. Bircümle legalistler (parti, dernek ya da dergi çevresi olarak) HDK/HDP "bileşeni" olarak kendilerini tümüyle seçimlere katılımı esas alan bir yere yerleştirmişlerdir. SİP-TKP'si ile ÖDP'yle birlikte bircümle HDK/HDP "bileşenleri" "seçimlere katılma" çizgisinin kesin ve mutlak taraftan haline gelmişlerdir. Karşılarında ise, yukarıda ifade ettiğimiz çevrelerin oluşturduğu "boykotçular" ya da "utangaç boykotçular" yer almıştır.

Bugüne kadar kör-topal, tartışmalı-ayrışmalı sürüp giden "seçimlere katılım" yandaşlığı iki türlü cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte birden eski tartışmaya yeniden başlamışlardır: Seçimlere katılmalı mı? Yoksa boykot edilmeli mi? Böylece "sol" bir kez daha "boykot taktiği"ni tartışmaya ve buna göre saflaşmaya başlamıştır.

Genel eğilim, "ilk turda Demirtaş, ikinci turda boykot" sloganında ifadesini bulan bir "orta yolcu" tutum olmaktadır. ÖDP, "Katile, Hırsıza, Diktatöre Oy Verme" sloganıyla **mutlak** bir "boykot" tutumu takınmaktan **uzak** dururken, ikiye bölünmüş SİP-TKP'si mutlak bir "boykot" söylemiyle cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin tavrını ortaya koymuştur. "Medya"da "ses"i "gür" çıkan Halkevciler'in tutumu, ÖDP'den çok farklı değildir.*

* Halkevciler, cumhurbaşkanlığına ilişkin tutum-

HDK/HDP “bileşeni” olan, BDP listesinden bir “millet” vekili seçtirten, “İmralı talimatı” doğrultusunda BDP’nin HDP’ye katılımıyla birlikte HDP’den ayrılan EMEP’in cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin tutumu “iki arada, bir derede” kalmanın ürünü olarak ortaya çıkmaktadır.

EMEP, Recep Tayyip Erdoğan’ın cumhurbaşkanlığı seçimini kazanmasının, “diktatörlüğe doğru bir adımın daha atılması demek” olduğunu söyledikten sonra şöyle devam etmektedir:

“Partimiz bu gelişmeler ışığında önümüzdeki cumhurbaşkanlığı seçimlerini emekçiler ve ezilenler adına bir dönüm noktası olarak görmektedir. Görevimiz diktatörü alaşağı etmektir.” (EMEP-Merkez Komitesi’nin açıklaması)

İlk bakışta ÖDP ve Halkevçilerin tutumuyla benzer şeyler söylüyormuş gibi görünen EMEP, “Yapılan değerlendirmeler sonucunda partimizin destek vereceği aday Selahattin Demirtaş olarak belirlenmiştir.” diyerek kestirmeden sonuca ulaşırken, bunun “ilk tur” a ilişkin bir “tutum” olduğunu da ifade edemeden duramamışlardır.

Bu legalistlerin dışında kalmaya çalışan Yürüyüş dergisi “çevresi” ise, cumhurbaşkanlığı seçimlerinin “düzenici bir yarış” olduğunu belirttikten sonra, “HDP’nin Selahattin Demirtaş’ı halka umut diye göstermesi halkı aldatmaktır” diyerek, her üç adaya da oy verilemeyeceğini “zımnen” ifade ederek ÖDP-Halkevçiler çizgisine benzer bir tutum ortaya koymaktadır.

Böylece cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turunda seçimleri “boykot” edeceğini ilan edenler ile ilk turda S. Demirtaş’ı desteklemek için seçime katılmayı savunanlar birbirinden ayrılmıştır.

Bugün için, HDP “bileşenleri”nin ortak paydası, “ilk turda” Selahattin Demirtaş’ı desteklemek olurken, “ikinci tur” a ilişkin herhangi bir “ön belirleme”yle kendilerini

bağlamamaya “özen” göstermektedirler. Görülen odur ki, S. Demirtaş’ın “ilk turda” alacağı oya göre “İmralı”nın belirleyeceği “ikinci tur taktiği”ni belirlemeye çalışacaklardır. Bunun da “boykot taktiği” olacağını şimdiden söylemek kahinlik olmayacaktır. (Elbette bu mutlak değildir. İlk turda Ekmeleddin İhsanoğlu’nun Recep Tayyip Erdoğan’dan daha fazla ya da eşit oy alması durumunda “yeni” taktikler icat edilebilecektir. Ama ne icat edilecek olursa olsun, sonuçta, “İmralı” üzerinden yapılan “görüşme/pazarlık” ilişkisi belirleyici olacaktır.)

Türkiye solunda ve “sol” da egemen olan hava, cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarının, daha önceki seçimlerde olduğu gibi “sol kitle”de demoralize bir havanın ortaya çıkarmaması için “ihtiyatlı” ve “itidalli” davranmak yönündedir. S. Demirtaş’ı destekleyen kesimler de, seçimleri “boykot” edeceklerini ilan eden çevreler de, Recep Tayyip Erdoğan’ın ilk turda gerekli %50 çoğunluğu sağlayamayacağını (en azından çok kolay olmayacağını) ve seçimlerin ikinci tura kalabileceğini gözetmektedirler. İlk tur sonuçlarının nasıl olacağını hiç kimse öngörememektedir. Bu yüzden, olası iki sonuca göre kendilerini konumlandırmaya ve “badiresiz” bu seçimi atlatmaya çabalamaktadırlar.

Öte yandan her kesim ve hepsi Recep Tayyip Erdoğan’ın ilk turda %50 çoğunluğu sağlayarak seçilmesi durumunda Türkiye’de “tek adam diktatörlüğü” kurulmasının önünde fazlaca bir engelin kalmayacağını da bilmektedirler. Bu “ihtiyatlı taktik”, daha doğrusu “bekle-gör” politikası, böyle bir sonucun olmaması için Recep Tayyip Erdoğan dışında her iki adaya da oy verilebileceği şeklinde özetlenebilir. Yürüyüş dergisi çevresi açıkça seçimlerin boykot edilmesinden söz etmeyerek böyle bir tutumu öngörürken, ÖDP ve Halkevçiler “utangaç boykotçular” olarak aynı tutumu “zımnen” kabul etmektedirler. HDP “bileşenleri” ise, “her iki adaya da oy verilebilir” demek yerine, “adayımız S. Demirtaş” diyerek “farklılık” oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, hangi kesimden olursa olsun solda ve “sol” da cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin ortak tutum, Recep Tayyip Erdoğan’ın ilk turda seçilmemesine yöneliktir. Bu tutum, aynı zamanda bir beklenti ve arzuyu dile getirmektedir. Ancak bu beklenti ve arzu yönünde etkin bir tavır almak-

lanını şöyle özetlemişlerdir: “Halkevleri olarak ‘cumhurbaşkanlığı seçimleri’nde bir adayımız yok; ancak gericiliğin, ABD işbirlikçiliğinin, piyasacılığın, kadın düşmanlığının iki yüzüne; Tayyip’e ve Ekmeleddin’e karşı, savaşa ve mezhepçiliğe, gericiliğe ve faşizme, kadın düşmanlığına ve cinsiyetçiliğe, taşerona ve güvencesizliğe, doğanın ve kentlerin talanına karşı; başta eğitim, kent, sağlık, ulaşım, su, enerji, çevre olmak üzere halkın hakları için mücadele edeceğimiz sokaklarımız var!” 22 Temmuz 2014.

tan da “imtina” edilmeye çalışılmaktadır. Elbette buna itiraz olarak, HDP “bileşenleri”nin Demirtaş için etkin olarak çalışma yürüttüğü söylenebilir. Hatta Demirtaş’ın alacağı her fazla oyun Recep Tayyip Erdoğan’ın kaybettiği bir oy olacağı da iddia edilebilir. Ama gerçeklikte Demirtaş’ın oyunun geleneksel Kürt ulusal hareketinin oyları ile geleneksel “sol kitle”nin oylarından oluşacağı açıktır. Bu “sol kitle”nin oylarının Ekmeleddin İhsanoğlu’nun yerine Demirtaş’a yönelmesinin ilk tur sonuçları açısından çok da fazla önemi yoktur. Asıl olan Recep Tayyip Erdoğan’ın ilk turda %50 çoğunluğu sağlayıp sağlayamayacağıdır. Bu da, doğrudan seçime katılım oranıyla bağlantılı bir durumdur. “Boykot taktiği”ni alenen ilan eden ke-

simlerin (özellikle SİP-TKP’sinin) oy “potansiyeli”nin fazlaca “kıymet-i harbiyesi” olmadığı (binde birlerle hesaplanabilen bir “potansiyel”) gözönüne alındığında, herşeyin ilk turdaki seçime katılım oranıyla belirleneceği söylenebilir.*

“Boykot taktiği”, ilk tur için anlamsız bir yöntem olsa da, seçimlerin ikinci tura kalması durumunda etkin bir unsur haline geleceği de açıktır. Asıl “hengame” cumhurbaşkanlığının ikinci tura kalmasıyla başlayacaktır. Burada da belirleyici olan “İmralı görüşmeleri/pazarlıkları” olacaktır. İkinci tura kaldığında, bugün hararetle seçimlere katılmaktan söz eden HDP’nin seçimleri “boykot” etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır.

* Bir zamanların ünlü “Evet, ama yetmez”cisi, 2007 genel seçimlerinde BDP’den “bağımsız” kendi başına “solun adayı” olarak ortaya çıkan, “ulusalcılar”ın ezeli ve ebedi düşmanı Baskın Oran (Prof. Dr.) 25 Temmuz 2014 tarihli “digital Radikal”de yayınlanan yazısının sonunda “Bodrum”culara şöyle yazmaktadır:

“1) Birinci turda adaylardan hiçbiri oyları yüzde 51’ini alamazsa, en fazla oy alan 2’si ikinci tura kalacak. İkinci turda diğerinden 1 oy fazla alan aday seçilecek.

2) Erdoğan yüzde 51 alarak daha birinci turda seçilirse, bunu, artık her istediğini sınırsız biçimde yapabilmek yetkisi olarak algılayacak.

3) Erdoğan’ın daha birinci turda seçilmemesi için, sandığa gidenlerin sayısının mümkün olduğunca yüksek olması gerekiyor. Çünkü AKP’liler hiç fire vermeden gidecekler. Sandığa gitmemek, kesinlikle Erdoğan’a oy vermek demek.

4) Ben birinci turda Selahattin Demirtaş’a vereceğim ki, oyum üçünün içinde en düzgün olana gitsin. Demirtaş muhtemelen ikinci tura kalamayacağından, bu turda Ekmeleddin İhsanoğlu’na vereceğim. Bunun için ikametgahımı geçici olarak Bodrum’a taşıdım.”

Halkın Seçimlere “Teveccühü”

“Teveccüh”, TDK sözlüğüne göre, “bir yana doğru yönelme, yüzünü çevirme, yakınlık duyma, hoşlanma, sevme” anlamları

na gelmektedir. Bu anlamlarıyla “halkın seçimlere teveccühü”, halkın seçimlerden hoşnut olması, yönünü seçimlerden yana çevirmesi demektir. “Halkımızın” seçimlerden hoşnutluğu, seçim sevgisi, en açık ifadesini seçime katılım oranlarında ortaya koyar.

“Çok partili hayata” geçildiği 1950 genel seçimlerinde “halkımızın seçimlere teveccühü” (seçime katılım) %89,3 oranıyla, bugüne kadarki tüm seçim ve referandumlar içinde en yüksek katılımın sağlandığı seçimlerin ilk sıralarında gelir. Bu yüksek katılım oranıyla yapılan 1950 seçimlerini Adnan Menderes’in başkanı olduğu Demokrat Parti (DP) “açık ara” (%52,7 oy oranıyla) kazanmıştır.

1954 seçimlerinde katılım oranı bir miktar düşmüş olmakla birlikte, yine de “ezici çoğunluk” sandığa gitmiş ve yine DP “açık ara” (%57,6) seçimleri bir kez daha kazanmıştır.

1957 seçimlerinde seçmenlerin “teveccühü” belirgin bir biçimde düşerek %76,6 oranında gerçekleşmiş ve DP, 1954 seçimlerine göre 10 puan kaybederek %47,9 oy oranıyla seçimlerden birinci parti olarak çıkmıştır.

İşte Türkiye’nin siyasal tarihinde dönüm noktalarından birisi olan 27 Mayıs 1960 askeri darbesi bu koşullar altında gerçekleştirilmiştir.

1961 yılında yapılan 27 Mayıs Anayasası referandumuna katılım oranı yükselmiş (%81) ve anayasa %61,7 “evet” oyu ile kabul edilmiştir.

	Katılım Oranı (%)	1. Partinin oy oranı (%)
1950 Genel Seçimleri	89,3	DP – 52,7
1954 Genel Seçimleri	88,6	DP – 57,6
1957 Genel Seçimleri	76,6	DP – 47,9
1961 Anayasa Referandumu	81,0	Evet – 61,7
1961 Genel Seçimleri	81,4	CHP – 36,7
1963 Yerel Seçimleri	77,6	AP – 45,5
1965 Genel Seçimi	71,3	AP – 52,9
1968 Yerel Seçimleri	65,5	AP – 49,1
1969 Genel Seçimi	64,3	AP – 46,5
1973 Genel Seçimi	66,8	CHP – 33,3
1973 Yerel Seçimleri	61,7	CHP – 37,1
1977 Genel Seçimi	72,4	CHP – 41,3
1977 Yerel Seçimleri	61,9	CHP – 41,7
1982 Anayasa Referandumu	91,3	Evet – 91,4
1983 Genel Seçimi	92,3	ANAP – 45,1
1984 Yerel Seçimleri	90,9	ANAP – 41,5
1987 Anayasa Referandumu	95,0	Evet – 50,2
1987 Genel Seçimi	93,3	ANAP – 36,3
1989 Yerel Seçimleri	81,4	SHP – 28,7
1991 Genel Seçimi	83,9	DYP – 27,0
1994 Yerel Seçimleri	91,7	DYP – 21,3
1995 Genel Seçimi	85,2	RP – 21,3
1999 Yerel Seçimleri	86,8	DSP – 18,7
1999 Genel Seçimi	86,9	DSP – 22,2
2002 Genel Seçimi	79,1	AKP – 34,3
2004 Yerel Seçimleri	76,2	AKP – 41,6
2007 Genel Seçimi	84,3	AKP – 46,6
2007 Anayasa Referandumu	67,5	Evet – 68,9
2009 Yerel Seçimleri	85,3	AKP – 38,3
2010 Anayasa Referandumu	73,7	Evet – 57,9
2011 Genel Seçimi	87,1	AKP – 49,8
2014 Yerel Seçimleri	88,4	AKP – 43,3

Benzer bir durum 1961 genel seçimlerinde de ortaya çıkmıştır. Seçimlere katılım oranı %81,4 olurken, CHP oyların %36,7'sini alarak seçimden birinci parti olarak çıkmıştır.

Eğer seçimler, "kitlelerin siyasal olgunluk düzeyini ölçmeyi sağlayan bir gösterge"den (Engels) daha fazla bir şey değilse, 1950-1961 dönemindeki seçimlere yüksek katılım oranları, kitlelerin seçimlere büyük bir "teveccüh" gösterdiğini, böylece seçim yoluyla bir şeylerin "değişebileceği" umut ve beklentisi içinde olduklarını söylemek pek de yanlış olmayacaktır. Buradaki tek ayrık durum, 1957 genel seçimleridir.

1957 genel seçimlerinde katılım oranı 12 puan azalışla %88,6'dan %76,6'ya inmiştir. Bu da, toplam 12,1 milyon seçmenin (1954 seçimlerine göre) yaklaşık 1,5 milyonun sandığa gitmediğini göstermektedir. Buradan çıkartılabilecek sonuç, 1950 ve 1954 seçimlerine göre, seçmen kitlesinin azımsanmayacak bir bölümünün seçimlerden fazlaca bir şey beklemediğidir. 27 Mayıs askeri darbesinin arka planında da bu siyasal gelişme yatmaktadır.

1961 yılında yapılan Anayasa Referandumu'na katılım oranı %81'e yükselmiş ve 1961 genel seçimlerinde bir miktar artarak %81,4 düzeyine ulaşmıştır. 1961 genel seçimlerinden İsmet İnönü'nün başkanlığındaki CHP, %36,7 oy oranıyla birinci parti olarak çıkmıştır. Bu da, halk kitlelerinin yeniden politikaya ilgi duymaya başladığını ve 27 Mayıs darbesi sonrasında belli bir şeylerin değişebileceği yönünde yeni "umut"lara sahip olduğunu göstermektedir.

Ancak 17 Kasım 1963'de yapılan yerel seçimlerde katılım oranı düşerken (%77,6), Ragıp Gümüşpala'nın başkanlığını yaptığı Adalet Partisi (AP) oyların %45,5'ini alarak birinci parti olmuştur (CHP'nin oyları %36,2'de kalmıştır).

İşte bu tarihten itibaren 1980'lere kadar (1977 seçimleri dışında) seçimlere katılım oranı belirgin bir biçimde düşmeye başlamıştır.

1965 genel seçimlerinde Süleyman Demirel'in başkanı olduğu AP oyların %52,9'unu alarak "açık ara" seçimleri kazanırken, seçime katılım oranı %71,3'e düşmüştür. 1968 yerel seçimlerinde katılım oranı %65,5'e ve 1969 genel seçimlerinde %64,3'e düşmüştür. Diğer bir ifadeyle, 1968 ve 1969 seçim-

lerinde seçmenlerin yaklaşık %35'i seçimlere katılmamıştır.

Bu yıllara ilişkin söylenmeden geçilemeyecek olan bir olgu da legalizmin ilk örgütlenmesi olan **Türkiye İşçi Partisi'**dir (TİP).

1961 yılında, 1961 Anayasası'nın getirmiş olduğu siyasal örgütlenme hakkı çerçevesinde örgütlenen TİP'in katıldığı ilk seçim 1963 yerel seçimleri olmuştur. 1963 yerel seçimlerinde TİP, 9,5 milyon oyun %0,4'ünü (37.898) alabilmiştir. 1965 genel seçimlerinde TİP, oyların %2,96'sını (276.101) alarak **14** milletvekili kazanmıştır. 1968 yerel seçimlerinde TİP'in oyları 248.134 (%2,7) ve 1969 genel seçimlerinde 243.134 (%2,7) oy almıştır. (Ancak 1969 seçimlerinde seçim sistemi değiştirildiğinden TİP sadece 2 milletvekili çıkarabilmiştir.)

Yine bu dönemde bir başka yeni olgu, 1966 yılında "alevi" partisi olarak kurulan **Birlik Partisi'**dir (BP). (BP'nin amblemi, Ali'yi simgeleyen bir aslan ile onun çevresinde 12 imamı temsil eden 12 yıldızdan oluşmaktadır.) BP, 1969 genel seçimlerinde oyların %2,8'ini (254.695) alarak **8** milletvekili çıkarmıştır. 1973 genel seçimlerinde BP oyların %1,1'ini (121.759) alarak sadece bir milletvekili çıkartabilmiştir. 1974 sonrasında kitlelerin politizasyonunun artmasına ve devrimci mücadelenin gelişmesine paralel olarak BP giderek erimmiştir. 1981 yılında 12 Eylül askeri yönetim tarafından kapatılmıştır.

Bütün bunların açık biçimde gösterdiği gibi, 1965-71 döneminde halk kitlelerinin seçimlere "teveccühü" giderek azalmış, ama buna karşılık politizasyon giderek yaygınlaşmıştır. Geniş halk kitlelere geleneksel düzen partilerinden hızla kopmaya başlamışlardır. Ama TİP'in varlığı yeni bir "alternatif" ve "umut" olarak ortaya çıkmışsa da, seçim sisteminde yapılan değişikliklerle etkisizleştirilmesi TİP'e yönelmiş bilinçli kitlenin hızla parlamento dışı muhalefete doğru yönelmesini getirmiştir. Artık seçmen kitlesinin yaklaşık %40'ı seçimlerden ve legal partilerden umudunu kesmiştir. Bir başka deyişle, oligarşinin düzen partileri büyük ölçüde inandırıcılıklarını yitirmişler, yani siyasal olarak tecrit olmuşlardır.

Böylece bu dönemde, **parlamento dışı muhalefet** giderek gelişip güçlenmiş ve **silahlı devrimci mücadeleye** doğru evrilme sürecine girilmiştir.

Mahir Çayan yoldaş *Kesintisiz Devrim II-III*'de bu dönemi şöyle değerlendirir:

“II. yeniden paylaşım savaşı, özellikle 1960'dan sonra (Amerikan gizli işgalinin oluşturduğu) ekonomik, sosyal ve politik kriz ülkedeki sınıflar arası kutuplaşmayı ve emekçi kitlelerin memnuniyetsizliğini had safhaya çıkarmıştır.

Bugün Anadolu'nun pek çok yerinde halkın uyanık kesimleri, düzenin bütün partilerinden umutlarını kesmişler ve bu sefaletten kurtulmanın tek yolunun isyan etmek olduğunun bilincine varmışlardır. Halkımızın uyanık kesimleri, Amerikan 'gavuru' ile işbirliği içinde olan ağaların, patronların, parabalalarının nasıl kendilerini iliklerine kadar sömürdüklerinin farkındadırlar. Kitlelerde zenginlik düşmanlığı had safhadadır. Onların anlayamadığı tek şey, yenilmez bir güç olarak gözlerinde büyütükleri oligarşik devlet cihazının kof ve çürüklüğüdür.”

1965-70 döneminde seçimlere katılımın belirgin bir biçimde düşmesi, halkın giderek politize olması, dönemin ünlü sözüyle, “sosyal uyanışın ekonomik gelişmeyi aşması” tipik bir özellik olarak ortaya çıkarken, soldaki tartışmalarda (ki henüz “boykot taktiği” gibi söylemler keşfedilmemiştir!) “kernalizm”, “milli cephe” ve CHP ile “ittifak” konuları gündeme gelirken, en temel ve başat sorun devrim stratejisi olmuştur. İnsanlar seçimlerden, seçime katılımdan ya da seçimleri boykot etmekten daha çok devrimin nasıl ve hangi yolla yapılacağını düşünür ve tartışır olmuşlardır.

Ve tarih 1971'i gösterirken, Türkiye devrim tarihinde yeni bir dönem, **silahlı devrimci mücadele** dönemi başlamıştır.

Her devrim, birleşik ve güçlü bir karşı-devrim ortaya çıkarak ve bununla savaşarak ilerler. 1965-71 süreci, bir yandan silahlı devrimci mücadeleye evrilirken, diğer yandan “sosyal uyanış”, yani devrimci mücadelenin gelişimini engellemek için karşı-devrimi de doğurarak ilerlemiştir. Böylece 12 Mart askeri müdahalesine gelinmiştir.

12 Mart askeri müdahalesi, silahlı devrimci mücadelenin gelişim evresinde ve düzen partilerinin (özellikle AP ve CHP) kitleler üzerindeki etkilerini büyük ölçüde yitir-

dikleri koşullarda, “ilerici, reformist, Atatürkçü” görünüm altında gerçekleştirilmiştir. Burada amaç, düzen partilerinden kopmuş ve parlamento dışı muhalefet hareketine katılmış olan küçük-burjuva aydınlarının silahlı devrimci mücadeleye olan sempati ve desteğini ortadan kaldırmak, onların mevcut düzene karşı tepkilerini pasifize etmek ve bunlar aracılığıyla oligarşi içinde yer alan feodal kalıntıları tasfiye etmektir.

“Ancak, silahlı propaganda, I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece, Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt üst ederek, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. ‘İlerici, reformist, Atatürkçü’ görünümü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevreler de dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açtı.” (*Kesintisiz Devrim II-III.*)

Bu gelişme sonucunda 12 Mart askeri müdahalesi istenilen amaçlara ulaşamadı. Dolayısıyla eski egemen sınıflar ittifakı yeniden oluşturulurken, “sandıksal demokrasi”ye geri dönüldü.

Bu yeni dönemde Bülent Ecevit ve CHP yeni bir “umut” olarak ortaya çıkmaya başladı. Bu dönemin başat sloganının “*Umudumuz Ecevit*” olarak biçimlenmesi, oligarşinin düzen partilerinin tecrit koşullarını nispi olarak zayıflattı. Bu da 1973 seçimlerine katılımı bir ölçüde artırdı (%66,8). Ama bu katılım oranındaki nispi artış, asıl olarak sol kitlenin Ecevit'e ve CHP'ye yönelmesinin sonucu ortaya çıktı.

1973 genel seçimlerinde CHP birinci parti olarak çıkmış olmasına rağmen, tek başına iktidar olabileceği çoğunluğu sağlayamadı. Bu da seçimlere bağlanan umutları nispi olarak gerilettiler ve aynı yıl yapılan yerel seçimlere katılım %61,7 düzeyine indi. Bu “çok partili sistem”in **tüm zamanlarında** gerçekleşen en düşük katılım oranı oldu.

Bir kez daha kitlelerin seçimlerden beklentileri azalırken, CHP-MSP koalisyon hükümeti kuruldu, ancak on ay iktidarda kalabildi. Ardından Sadi İrmak başkanlığında yeni bir koalisyon hükümeti kurma girişiminde bulunulsa da, İrmak hükümeti güve-

noyu alamadı. Bunun üzerine 12 Nisan 1975 tarihinde Süleyman Demirel'in başbakanlığında tüm sağ partilerin (AP, MSP, MHP, CGP) katılımıyla "Milliyetçi Cephe Hükümeti" kuruldu

"I. MC Hükümeti" olarak ifade edilen bu sağ partiler koalisyonunun birinci hedefi, hızla politize olan ve giderek devrimci mücadeleye yönelen halk kitlelerini (sol kitle) etkisizleştirmek ve pasifize etmektir. Bu hedefe de, siyasal zoru yoğunlaştırarak, özellikle de hızla politize olan üniversite gençliğini pasifize etmek için MHP'li faşist milisleri kullanarak ulaşılacak isteniyordu.

Gerek MC Hükümeti, gerek "derin devlet", Türkiye'nin hızla devrime doğru ilerlediğini ve bunu ancak açık siyasal zorla durdurabileceklerini düşündüklerinden, MC Hükümeti ile birlikte ülke çapında polis işbirliğinde faşist-milis saldırılar yoğunlaştı. Bu saldırıların doruk noktası 1 Mayıs 1977 katliamı oldu.

MC Hükümeti döneminde halk kitlelerinin parlamentodan (TBMM) hemen hemen hiçbir beklentisi kalmamıştı. Ancak yoğunlaşan faşist saldırılar karşısında seçimler, bir kez daha (ve belki de son kez) bir çıkış noktası, bir şeylerin (en azından MC Hükümetinin) değişebileceği umudu olarak gündeme geldi.

İşte bu ortamda Haziran 1977 seçimlerine gidildi. Sol seçmen kitlesi Ecevit'in kişiliğinde CHP'nin seçimi kazanması için sandığa yöneldi. Bunun sonucu olarak da seçime katılım oranı önemli ölçüde arttı ve seçmenlerin %72,4'ü oy kullandı.

	1973	1977
Toplam Seçmen	16.798.164	21.207.303
Kullanılan Oy	11.223.843	15.358.210
Geçerli Oy	10.723.658	14.827.262
Katılım Oranı (%)	66,8	72,4

	1973		1977	
	Aldığı Oy	%	Aldığı Oy	%
CHP	3.570.583	33,3	6.136.171	41,4
AP	3.197.897	29,8	5.468.202	36,9
MSP	1.265.771	11,8	1.269.918	8,6
MHP	362.208	3,4	951.544	6,4

1977 seçimleri, 1965-1980 sürecinde sürekli düşme eğiliminde olan seçime katılım oranının belirgin bir biçimde arttığı tek seçim oldu. Kitleler bir kez daha seçimlere

"teveccüh" etmiştir. Bu "teveccüh"te sol seçmen kitlesinin CHP'ye olan umutları belirleyici olmuştur. (1977 seçimlerinin diğer bir özelliği de, 1969 yılında parçalanmış ve Demirel'in AP'sinden uzaklaşmış sağ seçmen kitlesinin bir kez daha AP'de toplanmaya yönelmeleri olmuştur.)

Ancak CHP'nin seçimlerden birinci parti çıkmasına rağmen hükümet kuracak çoğunluğa sahip olmaması karşısında yeniden "Milliyetçi Cephe" hükümeti kurulmuştur. Bu da sol seçmen kitlesinin seçimlerden beklentilerinin sona ermesine yol açmıştır. Her ne kadar II. Milliyetçi Cephe Hükümeti'nin ömrü fazla sürmemiş ve CHP'nin "bağsız" milletvekillerinden yaptığı "transfer"lerle 5 Ocak 1978'de hükümet kurmuşsa da bu durum fazlaca değişmemiştir. Bu durum en tipik olarak 14 Ekim 1979'da dört ilde (Muğla, Manisa, Konya, Edirne) yapılan ara seçimler ve kısmi senato seçimlerinde görülür hale gelmiştir.

1979 senato seçimlerinde CHP oyların %29,1'ini alırken, AP, CHP'ye büyük bir fark atarak oyların %46,8'ini almıştır. Benzer durum dört ilde yapılan ara seçimlerde de ortaya çıkmıştır. Bu ara seçimlerde AP oyların %54,1 alırken, CHP'nin oy oranı %29,3'de kalmıştır.

1979 ara seçimleri göstermiştir ki, sağ seçmen kitlesi AP'de yeniden bir araya gelirken, sol seçmen kitlesi CHP'ye olan umutlarını tümüyle yitirmiştir.

Özcesi, 1977-1980 dönemi, çok açık biçimde faşist milis saldırıların alabildiğine yoğunlaştığı ve faşist milislere karşı silahlı mücadelenin neredeyse tek mücadele biçimi olarak ortaya çıktığı dönemdir. Bu dönemin başat sloganı, "**Tek Yol Devrim**" olmuştur.

Yine bu dönemde "boykot taktiği" neredeyse hiç bilinmeyen, söz edilmeyen bir "siyaset" tarzıdır. 1977 seçimleri öncesinde DY'nin (Devrimci Yol) şu "taktiği" bu dönemdeki "siyaseti" çok açık biçimde özetlemektedir:

"CHP'nin desteklenilmemesi ve onun burjuva muhtevasının açıklanması şeklindeki bir politika genel olarak CHP'ye oy verilmemesi çağrısı yapılmaması şeklinde anlaşılmalıdır. Devrimciler CHP'ye oy verdirtmemek için özel bir gayret sarfetmeyecek, esas olarak, AP, MHP gibi faşizmin temel dayanağı olan partileri tecrit et-

meye çalışacak, bu arada CHP'ye oy veren kitlelere CHP konusundaki görüşlerimizi açıklayacaklardır.”

İşte bu koşullarda 12 Eylül 1980 askeri darbesine gelindi. Askeri darbenin ağır baskı koşullarında devrimci örgütler ağır darbeler aldı. Devrimci kadrolar etkisizleştirildi, katledildi. Hemen herkes kendi başının çaresine bakmaya koyuldu. Sözcüğün tam anlamıyla, 1965'den 1980'e kadar giderek gelişen ve yükselen devrimci mücadele süreci sona erdi.

1980 sonrasında askeri yönetim tarafından çıkartılan ve günümüzde de geçerli olan seçim yasasıyla seçimlerde oy kullanmama para cezasıyla cezalandırılacak bir “suç” haline getirildi. Bunun sonucu olarak da seçimlere katılım oranı %90'ları aştı. Daha sonraki yıllarda yapılan seçimlerde katılım oranı belli ölçüde düşme eğilimi gösterse de, hemen her durumda %80'ler düzeyinde bir katılım gerçekleşti.

Bu dönemde en düşük katılımı, 2007 yılında yapılan cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine ilişkin referandumda oldu (%73,7). Bunda belirleyici unsur, Temmuz 2007 genel seçimlerinden demoralize olarak çıkmış sol seçmen kitlesinin sandık-

tan uzak durması olmuştur.

Seçimler açısından 1980 öncesi ile sonrası birbirinden taban tabana zıt iki uç durumundadır. 1965-1980 yıllarında devrim umudu, 1980 sonrasında umutsuzluğa ve giderek de mevcut düzen içinde bir “çıkış yolu” bulma arayışlarına dönüşmüştür. Bu dönemde, geniş halk kitlelerinin seçimlere “teveccüh”ü, mevcut düzenden umutlarını kesmediklerini, hala bu düzen içinde bir şeylerin olabileceğini belediklerini göstermektedir. Ancak burada belirleyici olan, mevcut düzenin değiştirilemezliği kanısı ve bu düzen içinde belli bir “istikrar”ın sürekliliği zihniyetidir. Bu kanılar ortadan kalkmadıkça, bu zihniyet değişmedikçe, halk kitlelerinin “sandıksal demokrasi” içinde oradan buraya savrulmaları, özellikle sol seçmen kitlesinin her seçim öncesinde artan “umut”larının, seçim sonrasındaki demoralize hava içinde dağılıp gitmesi kaçınılmazdır. Ta ki, “sandıksal demokrasi”nin kalıpları içinde kalarak ve “medya”nın manipülasyonları altında gerçek bir demokratik seçimin yapılamayacağını ve düzen içi seçimlerin toplumsal değişim ve dönüşümü sağlayamayacağını gördükleri zamana kadar bu durum fazlaca değişmeyecektir.

AKP İktidarı ve Tayyip Saltanatı Nasıl Yıkılır?

Buraya kadar yayınlanan yazılarda cumhurbaşkanlığı seçimi, seçim “ittifakları” ve düzen partilerinin seçimlerdeki tutumu değişik yönlerden ele alındı.

Genel olarak AKP dışındaki düzen partilerinin ve “sol”un cumhurbaşkanlığı seçiminden büyük beklentileri bulunmadığı söylenebilir. Sonucun fazlaca şaşırtıcı olmayacağı, dolayısıyla da AKP iktidarının değişmeyeceği ve Recep Tayyip Erdoğan saltanatının çok daha fazla hukuk tanımaz biçimiyle sürüp gideceği kanısı oldukça yaygındır.

Bunun yanında, hiç tartışmasız, “sol kitle”, şu ya da bu seçimde elde edilecek bir başarının AKP iktidarını ve Tayyip saltanatını zora sokacağını ve giderek yıkılma sürecine gireceğini de düşünmektedir. Ancak mevcut seçim sistemi ve AKP’nin “medya” desteği karşısında bunun pek de kolay olmayacağını bilincindedirler.

Cumhurbaşkanlığı seçimi somutunda konuşursak, “sol kitle”, CHP-MHP ittifakının bir ölçüde sonuç üzerinde etkisi olabileceğini düşünseler de, AKP’nin ve Recep Tayyip Erdoğan’ın şu ya da bu biçimde seçimleri kazanacağına inanmaktadır. “Aritmetiksel” olarak Recep Tayyip Erdoğan karşıtı cephenin seçmen kitlesinin çoğunluğunu oluşturduğu görülse de, bu kitlenin yekpare hareket edemeyeceği de bilinen bir gerçektir. Herkesin ortak olduğu yer, AKP iktidarına ve Tayyip saltanatına **bir biçimde** son verilmesinin gerekli olduğudur. Ama bunun **nasıl** olacağına ilişkin düşünceler değişiktir.

Bir düşünceye göre, yani AKP’nin 2001 kriziyle iktidara geldiğini ve arkasında Amerikan emperyalizminin bulunduğunu düşünenlere göre, AKP’den ve Recep Tayyip Er-

doğan’dan kurtulmanın yolu, yeni bir büyük **ekonomik krizin** patlak vermesidir.

Patlak verecek büyük bir ekonomik kriz koşullarında, AKP’nin ve Erdoğan’ın “medya”yı **eskisi gibi** besleyemeyeceği, “yardım paketleri”ni eskisi gibi dağıtamayacağı, temsil ettiği feodal-tüccar sermayesi ile müteahhitleri eskisi gibi doyuramayacağı varsayılmaktadır. Böyle bir durumda AKP’yi ve Erdoğan’ı baştan itibaren destekleyen seçmen kitlesinin ve sömürücü sınıf bloğunun ikircikleneceği ve yeni bir iktidar arayışına girebileceği düşünülmektedir. Ekonomik kriz koşullarında yapılacak bir **seçimde** AKP’nin ve Erdoğan’ın “gidici” olacağı sonucuna ulaşılmaktadır. Ama burada Amerikan emperyalizminin, AKP’den desteğini çekmediği sürece, ekonomik krizin atlatılabilmesi için elinden geleni yapacağı da varsayılmaktadır.

Bu varsayım sonucunda, ekonomik koşullar ve AKP’nin Amerikan emperyalizmiyle olan ilişkisi sürekli gözetilen ve izlenen bir olay haline gelmektedir. Döviz kurlarında meydana gelen dalgalanmalar, ABD’den yapılan açıklamalar, Obama’nın Recep Tayyip Erdoğan’la yaptığı telefon görüşmeleri, beyzbol sopası vb. “haberler” yeni umutlar yaratmakta ve beklentiler oluşturmaktadır.

AKP iktidarından ve Tayyip saltanatından kurtulmanın bu “yolu”, “merak etmeyin ordu var” söyleminin biçim değiştirmiş halidir. Ortak nokta, iç dinamiğin değil, dış dinamiğin belirleyici olduğunun kabul edilmesidir. Bu açıdan, pasif bir tutumun, “bekle-gör” anlayışının ve kitlelerin mücadele gücüne inançsızlığın ifadeleridir. Tüm seçim sonuçlarından çıkartılan sonuç ise, “bu halk adam olmaz” söylemidir.

Bir başka düşünceye göre, AKP dışında ki ve karşıtı olan tüm düzen partilerinin seçim ittifakı kurularak AKP iktidarı ve Tayyip saltanatı sona erdirilebilecektir. Ama burada en temel sorun, ittifak kurması beklenen partilerin (özellikle CHP, MHP ve BDP/HDP) “beş benzemez” oluşları ve aralarındaki “kan uyuşmazlığı”dır. Üstelik kurulacak ittifakta kimin belirleyici olacağı, hangisinin taleplerinin daha fazla yer tutacağı vb. konular da ek sorunlar yaratmaktadır. 30 Mart yerel seçimlerinde görüldüğü gibi, MHP kökenlilerin CHP listelerinden aday gösterilmesi bile sonuçları fazlaca etkilememektedir.

Bu düşünceyi savunanlar, doğal olarak birinci düşünceyi de gözönünde bulundurmak zorunda kalmaktadırlar. Bir yerden sonra, ekonomik kriz, Amerikan emperyalizminin AKP’den desteğini çekmesi ve “muhalafet” partilerinin işbirliği yapmaları sonucu AKP iktidarının ve Tayyip saltanatının **seçimler yoluyla** sona erdirilebileceği biçiminde bir tümlemeye ulaşılmaktadır.

Bir diğer düşünceye göre, “sol” muhalafet, her durumda kendi yolunda ilerlemelidir. Sol söylemler, sol programlar ve sol sloganlar bu yolun ayrılmaz parçasıdır. Bunlara göre, “sol”, “tıpkı” 1977 genel seçimlerinde olduğu gibi, yoksulun, işsiz, haksızlığa uğrayanın, ezilenin, sömürülenin vb. yanında olduğunu gösteren programlar ve söylemlerle güçlü bir muhalafet olarak ortaya çıkabilir. Varsayma göre, güçlü bir “sol” muhalafet, mecliste ve sokakta gücünü kullanarak AKP’yi ülkeyi yönetemez hale getirebilir. Bu da AKP saflarında parçalanmaya, “merkez sağ”da yeni oluşumların ortaya çıkmasına yol açar. Bu düşünce açısından, laiklik, ulusalcılık (anti-emperyalist anlamında) ve halkçılık temel unsur olmalıdır.

Her kurulan yeni legal “sol parti” ya da CHP içinde ortaya çıkan her “muhalafet” hareketi, hemen her durumda bu düşüncenin (ya da yaklaşımın) yılmaz savunucuları olarak ortaya çıkarlar. Ancak muhalafetin nasıl yapılacağı, temel unsurlardan hangisinin öne çıkartılacağı konularında anlaşmazlığa düştükleri ölçüde, bütüncü ve birleştirici olmaktan çıkarak yeni bölünmelere yol açmaktadırlar. Yine de AKP iktidarından ve Tayyip saltanatından “kurtuluş” **seçimlere** bağlı kalmaktadır.

Dördüncü bir düşünceye göre ise, “sos-

yalist sol”un güçlenmesi sorunun kökten çözümünü sağlar. Bunlara göre, “sosyalist sol”, (Gezi direnişinde olduğu gibi) sokaklardaki gücünü **seçimler yoluyla** meclise taşıyarak AKP iktidarına karşı güçlü bir muhalafet haline geldikçe, AKP iktidarının sonu gelecektir. Bunun savunucuları, ne kadar güzel ve mantıklı söylemlere sahip olurlarsa olsunlar, toplumsal pratiğin açık biçimde gösterdiği gibi, diğer yaklaşımlardan çok farklı değildir.

Tüm bu düşüncelerin ve yaklaşımların ortak noktası, hiç şüphesiz seçimler ve seçimlerde elde edilecek bir “zafer”dir. Amaçları ve hedefleri, AKP iktidarını ve Tayyip saltanatını, “meşruiyet” sınırları içinde kalarak, “demokratik” yollardan devirmektir. Bu nedenden dolayı, mevcut düzenin yasallığının dışına çıkan, “demokratik” olmayan yollara karşıdırlar. Dolayısıyla da, ilk yaklaşımın gerekçelerini belli ölçüde paylaşırlar.

Bu AKP’yi “devirme projeleri”nin en belirgin özelliği, mevcut düzenin yasallığını mutlaklaştırmak ve siyasal sistem ile egemen sınıflar arasındaki bağı görmezlikten gelmektir. Her türlü sınıf tahlilini küçümseyen bu “alternatif devirme stratejileri”, sınıf çelişkilerinin geldiği düzeyi ve bu çelişkileri örtbas eden mekanizmaları da bir yana bırakırlar.

Tüm bunların yanında ve hatta “karşısında” devrim söylemcileri yer alır. “Kurtuluş”u devrimde gören, tek yolun “devrim” olduğunu söyleyen bu söylemcilere göre, tüm alternatifler bir yana bırakılıp, halk kitlelerinin devrim mücadelesine katılımının sağlanmasıyla AKP iktidarı ve Tayyip saltanatı topyekün sona erecektir. Ama bu söylemciler de muhtelifdir.

Devrim “söylemcileri”nin büyük **çoğunluğu**, legal alanlarda faaliyet gösteren ve değişik isimler altında legal olarak örgütlenmiş kesimlerden oluşur. Bu nedenle de mevcut düzenin **legalitesini** kendilerinin varoluş zeminini ve çıkış noktası olarak ele alırlar. Resmî söylemde “demokratik yoldan” iktidarın değişmesinden söz ederler, ama söylemde ve özel “muhabbetler”de devrimden başka yolun olmadığını ileri sürerler.

Mevcut düzenin legalitesine olan bağlılıkları, bu legalite temelinde yasal olarak örgütlenmiş olmaları ellerini kollarını bağlar. Seçimlere girdiklerinde binde birler düzeyinde oy almış olsalar da, büyük konuşmak-

tan uzak durmazlar. Söylemleri keskin, ama eylemleri düzen içidir.

Hiç tartışmasız, söylemsel olarak değil, özsel olarak devrimci olan unsurlar ve örgütlenmeler de vardır. Genellikle silahlı mücadeledeyi savunan bu devrimci kesimler, izlenecek çizgi konusunda parçalanmış ve bölünmüş durumdadırlar. Sıkça “zamanın ruhuna” ve “olayların olağan akışına” göre “siyaset” yaparlar. Bunun temel nedeni, ülkedeki sınıf mücadelesinin keskinleşmemesi, devrimci mücadelenin gündem dışı kalması ve güçsüzlüğüdür. Doğal olarak, silahlı mücadele dışı yol ve araçlarla kendilerini varetmek, ayakta durmak ve dayanmak zorunluluğu içine girerler. Seçimleri “boykot taktiği” bu devrimci kesimlerin temel tutumu olsa da, “zamanın ruhu” ve silahlı mücadele dışı yol ve araçlar kullanmaları nedeniyle, sıkça seçimlere katılımdan söz etmek zorunda kalırlar.

Devrimci kesimler açısından en temel sorun, sıkça dile getirilen, ama özenle vurgu yapmaktan kaçınılan “kadro” sorunudur. Bir süreliğine belli eylemlere katılan, ama sürekliliği olmayan unsurlarla uzun ve kalıcı bir mücadele örgütlenilebileceği hayaline kapılırlar. Bu nedenle de, adına gerçekten kadro denilebilecek sürekli ve kalıcı unsurların yaratılmasından daha çok, ajitasyona dayalı “eylemci” bulmakla yetinirler. Üç-beş kişilik, “medya”da yer alan görsel eylemlerle varlıklarını sürdürmeye çalışırlar. Yüzeysel teorik değerlendirmelerle yetinirler. Çıkarıcıları yayınların ağırlıklı olarak ajitasyona dayalı olmasının ve bolca “görsel” malzeme içermesinin nedeni de budur.

Bu devrimci kesimlerin kimileri, konserlerde toplanan “yüz binler”le, 1 Mayıs’larda yürütülen “temsili gerillalar”la, “kızıl bayraklılar”la ne denli güçlü olduklarını “dünya aleme” gösterirken, silahlı mücadele sadece tekil eylemlere ya da “feda” eylemlerine indirgenir. Söylemde silahlı mücadelenin stratejik bir mücadele olduğu ne kadar çok söylenirse söylensin, pratikte silahlı mücadele stratejisinden daha çok “silahlı taktikler” söz konusu olur.

TEK YOL

Aşağıda söyleyeceğimiz, “tek yol” sözünü duyduğunda irkilen, tüyleri diken diken olan, “tek doğru ve tek gerçek yoktur”

klişesini benimsemiş kesimlere ilişkin değildir. Onlar, söyleyeceklerimizin “hedef kitlesi” olmadığı gibi, muhatabı da değildir.

Bir “tez”le başlayalım: Eğer AKP iktidarı, mevcut egemen sınıfların desteğini almış bir siyasal iktidar ise, onun devrilmesi egemen sınıfların egemenliklerinin sona erdirilmesiyle özdeşleşir. Yani AKP iktidarını ve Tayyip saltanatını yıkmak, mevcut egemen sınıfların iktidarını yıkmakla bir ve aynı şeydir. Diğer bir ifadeyle, mevcut düzeni, bu düzenin egemen sınıflarını devirmek ve yerine gerçekten demokratik bir düzen kurmak mücadelenin bir **stratejik** amacı ise, AKP iktidarını ve Tayyip saltanatını yıkmak bu stratejik amaca ulaşmanın somut **taktiksel** hedefidir.

Stratejik amaca ulaşabilmek için, her şeyden önce kitlelerin bilinçli ve örgütlü olması gerekir. Kitlelerin bilinçlendirilmesi ise, siyasal gerçeklerinin açıklanmasıyla olanaklıdır.

Bugün mevcut düzenin sürdürücüsü ve koruyucusu AKP iktidarıdır. Bu nedenle, taktik planda AKP iktidarının gerçek niteliğinin sergilenmesi, demagogilerinin etkisizleştirilmesi gerekir. Ancak, herkesin çok iyi bildiği gibi, AKP iktidarının “medya” üzerindeki mutlak denetimi siyasal gerçeklerin “medya” üzerinden teşhirini olanaksız hale getirmiştir. Yine aynı “medya” aracılığıyla her türlü demagoji kolayca yürütülebilmektedir. Bu “medya” gücü, yani kitle propaganda araçları, 17 Aralık yolsuzluk operasyonundan sonra çok daha açık biçimde görüldüğü gibi, her türlü demagojinin yapılabilmesini sağlayabilmektedir.

Diğer yandan devlet gücü ve olanakları AKP’nin siyasal çıkarları için seferber edilmektedir. Her türlü hukuksuzluğun yaşandığı, devletin her türlü yasadışı faaliyetlerinin yasal hale getirildiği, görüntüsel “demokratik kurallar”ın bile anlamsızlaştırıldığı bir dönem söz konusudur. Bu ortamda demokrasiden, yasalıktan, yasal mücadelede söz etmek, her türlü hukuksuzluğu, yasadışılığı önsel olarak kabul etmekle özdeşleşir.

Burada önemli olan, AKP’nin hizmetine koşulmuş büyük propaganda araçlarını ve devlet gücünü etkisizleştirmektir. Asıl sorun, bunun nasıl ve hangi mücadele araçları kullanılarak gerçekleştirileceğidir.

Genel olarak AKP'nin, özel olarak Recep Tayyip Erdoğan hegemonyasının en zayıf halkası, kendi gücünü mutlak görmesi ve kendisine muhalif her hareketi mevcut yasal sistemi kullanarak bertaraf edebileceğini düşünmesidir. Gücünün mutlak olmadığını gösteren ve mevcut yasallıkla kendisini sınırlandırmayan bir mücadele çizgisi karşısında yapabilecekleri fazlaca bir şeyleri yoktur.

Bu çizgi, silahlı devrimci mücadele çizgisidir. Bu da, gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, yani siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak kullanılması demektir.

Bu çizgi, örneğin, Gezi Direnişi sırasında AKP iktidarının kitlelere karşı kullandığı "orantısız gücü"ne karşı asimetrik güç kullanılarak bu "orantısız gücü" etkisizleştirir; Soma katliamı gibi olaylarda katliamcılar ve bunun siyasal destekçilerini cezalandırır ve teşhir eder. Diğer bir ifadeyle, AKP iktidarının görüldüğü kadar güçlü olmadığını, onun gücünün herşeyden önce yaygara, gözdağı ve demagojiye dayandığını gösterir. "Sandıksal demokrasi"nin sınırları içine hapsedilmiş kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker; pasifize edilmiş, demoralize olmuş kitlelerde hareketlenme yaratır, sokak direnişçilerini cesaretlendirir ve yalnız olmadıklarını gösterir.

Bütün bunlar, mevcut siyasal iktidarı (AKP) ülkeyi eskisi gibi yönetemez hale getirir. Artık mevcut düzenin yasallığı üzerinde yapılan düzenlemelerle, demagojilerle ve "medya"yı propaganda aracı olarak kullanarak kendi baskıcı ve keyfi yönetimini sürdüremez. Daha da ötesi, AKP iktidarına karşı etkin bir mücadele yürütmek isteyen kitleler için yeni bir alternatif mücadele yolu açar. Halk kitleleri, gece yarısı çıkartılan "torba yasalar"la mevcut yasal düzeni istediği gibi değiştiren AKP iktidarının "yasallığı" ile kendi mücadelelerinin sınırlandırılmasına izin vermezler.

Bu, AKP iktidarının ve Tayyip saltanatının sonu demektir.

Bu gelişme karşısında sömürücü sınıflar da bir yol ayrımına gelirler. Ya her türlü burjuva yasallığını ayaklar altına alan AKP iktidarı ile yola devam edeceklerdir –ki bu durumda devletin zor gücünü tüm yasa tanımazlığıyla devreye sokmak zorundadırlar– ya da AKP iktidarının yerine "alternatif" ik-

tidar arayışlarına yöneleceklerdir. Ama iş iş-ten geçmiş olacaktır. Artık halk kitleleri bir kez harekete geçmiştir. Yapılacak siyasal manevralarla bir kez daha pasifize edilebilmesi olanaksızdır. Ülkede halk kitlelerinin belirleyici olduğu gerçek bir demokrasi kurulacak ve AKP'yi iktidar yapan ve destekleyen sömürücü sınıflar AKP'yle birlikte topyekün devrilip gideceklerdir.

Özcesi, ülkede gelişen siyasal olaylara, AKP iktidarının her türlü hukuksuzluğuna, yasa tanımazlığına tavır alan ve bu tavrını silahlı eylemlerle ortaya koyan bir siyasal hareket, AKP iktidarından ve Tayyip saltanatından kurtulmanın tek yoludur.

Hiç kuşkusuz, bu tek yol, kolay bir yol değildir. Her seçim sonrasında demoralize olsalar bile tüm umutlarını seçimlere bağlamış, mevcut düzenden hala umutlarını kesmemiş, kendi geleceklerini mevcut düzen içinde ve mevcut düzenin "istikrar"ında gören halk kitlelerinin bu yolu benimsemeleri ve desteklemeleri kısa sürede gerçekleşmeyecektir. Düzen partileri ve legalist sol, bu mücadele çizgisinin yaratmış olduğu etkiyi ve sonuçları kendi çıkarları için kullanmaya çalışacaklardır. Tüm bunlara rağmen, stratejik amaçlar doğrultusunda mücadelenin sürdürülmesi, "post-AKP senaryoları"ni etkisizleştirecek, mevcut düzenin "restorasyonu" yönündeki hareketleri bertaraf edecektir. Bu da, gerçek bir demokrasinin, gerçek bir halk iktidarının kurulması demektir.

Bugün toplumsal muhalefet hareketinin sesi çok cılız çıkıyorsa, yarattığı etki kısa sürede etkisizleşiyorsa, seçimlerden başka bir seçenek görülemez hale gelmişse, bunun tek nedeni silahlı devrimci mücadelenin gözlerden uzaklaştırılmış olmasıdır.

Burada hiç kimsenin çıkıp, "demokrasi"den, "hukuktan", "yasadışı"tan söz etmeye hakkı yoktur. AKP iktidarının hukuk ve yasa tanımazlığı, demokrasinin asgari kullarına bile uymadığı her türlü tartışmanın ötesindedir. Bu hukuk ve yasa tanımazlık karşısında, hukuktan, yasallıktan ve yasal mücadeleden söz edilemez. Bugün devrimcilerin görevi, AKP iktidarının hukuk ve yasa tanımazlığını gizleyen örtüyü kaldırmak, onun gerçek yüzünü teşhir etmektir.

İşte o zaman, seçimlerde ne yapılacağına ilişkin hararetli tartışmaların da sonu gelmiş olacaktır.

Sermayenin Saltanatı

Siyaset, ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir.

Bir siyasal iktidarın niteliğini saptamanın tek ve doğru yöntemi, o siyasal iktidarın hangi sınıfların çıkarlarını temsil ettiğini saptamaktan geçer. Bu sınıfsal temsiliyet, hiç tartışmasız, temsil edilen sınıfların çıkarları doğrultusundaki karar ve uygulamalarda kendisini gösterir. Bu yönden bakıldığında, ekonomik veriler, siyasal iktidar ile sınıflar arasındaki ilişkiyi ve bu sınıf ilişkisinde hangi sınıf ya da sınıfların çıkarlarının baskın geldiğini gösteren ölçütlerin başında gelir.

Genel inanç, AKP iktidarının “yeşil sermaye”nin iktidarı olduğu, dolayısıyla “eski” sermayenin zayıflatıldığı, “yeşil sermaye”nin giderek güçlendiği yönündedir. Yani AKP iktidarı öncesinde mevcut oligarşik yapının, giderek “yeşil sermaye”nin etkin bir unsur haline geldiği oligarşik bir yapıya dönüştüğü düşünülür.

Bu düşünce, doğal olarak, on iki yıllık AKP iktidarında sömürücü sınıflar arasındaki ilişki ve çelişkiyi öne çıkarır. Recep Tayyip Erdoğan’ın ya da AKP’nin “mehteran takımı”nın “eski” sermayeye karşı söylemleri dikkatle izlenir. Bu nedenle, Gezi Direnişi sonrasında, Recep Tayyip Erdoğan’ın Divan Oteli’ne yönelik suçlamaları, “yeşil sermaye” ile “eski” sermaye arasındaki çelişkinin keskinleştiği şeklinde yorumlara yol açmıştır.

Oysa bu düşünce sahiplerinin de çok iyi bildiği gibi, AKP iktidarı, mevcut oligarşinin doğrudan ve tam desteğini alarak iktidara gelmiştir. Elbette oligarşinin saf iktidarı değildir. Döneme ve koşullara bağlı olarak sö-

mürücü sınıflar arasında kurulmuş olan “uzlaşma”ya bağlı olarak değişik kesimlerin çıkarlarının ortaklaştığı ve ortaklaştığı bir iktidardır.

Bu sömürücü sınıflar ittifakında, her zaman olduğu gibi, “eski” sermaye, yani işbirlikçi-tekelci burjuvazi (ve emperyalizm) belirleyici ve ağır basan unsurdur. Ancak 90’lı yıllarda sömürücü sınıflar arasındaki parçalanmaların ve bölünmelerin yaratmış olduğu belirsizlikler ve bunun siyasal yansılarını (siyasal istikrarsızlıklar), işbirlikçi-tekelci burjuvazi ve emperyalizm ikilisini yeni bir sömürücü sınıflar ittifakı oluşturmaya zorlamıştır.

İşte AKP iktidarı bu yeni sömürücü sınıflar ittifakının ortak iktidarı olarak ortaya çıkmıştır.

Böyle bir “ittifak” koşullarında, “eski” sermayenin çıkarları azamileştirilirken, aynı zamanda “yeşil sermaye” (tefeci-tüccar sermayesi) de sistem içine çekilmiş ve çıkarlarını azamileştirmesi için önleri açılmıştır. Ama her durumda oligarşi ve oligarşik yapı olduğu gibi kalmıştır.

Her yıl yayınlanan İSO’nun (İstanbul Sanayi Odası) “500 Büyük Sanayi Kuruluşu” araştırması, “eski” sermaye ile “yeşil sermaye”nin gücünü ve konumunu (belli koşullarla) oldukça belirgin biçimde ortaya koymaktadır.

AKP’nin iktidarı olduğu 2002 yılından günümüze kadar yayınlanan İSO-500 araştırmaları incelendiğinde, “eski” sermayenin ve oligarşinin simgesi olan **Koç Holding**’in en güçlü ve en büyük sermaye kesimi olduğu ve her geçen yıl gücünü daha da artırdı-

ğı görülmektedir.

Ve yine aynı araştırma verilerinin gösterdiği gibi, **OYAK** (Ordu Yardımlaşma Kurumu) ikinci büyük sermaye grubudur.

“Eski” sermayenin ve oligarşinin her dönemde tartışmasız ikinci gücü olarak kabul edilen Sabancı Holding, gerek miras paylaşımları nedeniyle, gerekse 2000’li yıllarda değişim gösteren emperyalist ilişkilere tam olarak uyum gösteremediğinden gücünü belli ölçüde yitirmiştir (ki bu belli ölçülerde Çukurova Holding için de geçerlidir). Buna karşılık tüm zamanlarda oligarşinin ayrılmaz parçası olan sermaye kesimleri, örneğin Çolakoğlu, Demirören, Zorlu Holding, Akkök, Özilhan/Yazıcılar ve Borusan, AKP iktidarında kendi konumlarını korumuş ve güçlendirmiştir.

“Eski” süreçten farklı olan, “doğrudan sermaye yatırımı” yoluyla iç pazara giren yabancı sermayenin etkin bir unsur haline gelmesidir.

“Yeşil sermaye” ise, Ülker grubu ile simgelenmektedir. Ancak bu yetersiz ve eksik bir değerlendirmedir. Ülker grubu (Yıldız Holding). “tekelci” niteliği ile geleneksel işbirlikçi-tekelci sermaye kesimlerinin arasında yer alır. Ama “yeşil sermaye”, daha çok küçük ve orta sermaye kesimlerinden oluşur. Bu nedenle, AKP iktidarında en çok kollanan ve korunan kesimler bu küçük ve orta sermaye kesimleridir. Bunların toplam ekonomik gücü, hiçbir koşulda Koç Holding’in ekonomik gücüne yaklaşmamıştır. Ancak sömürücü sınıflar arasındaki parça-

lanma ve bölünme dönemlerine göre daha fazla güçlenmişlerdir. Bunları İSO-500 araştırmasında kısmen görmek olanaklıdır.

Her durumda İSO-500 araştırması, “eski” sermayenin gücünü koruduğunu ve artırdığını göstermektedir.

İSO’nun 2013 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu verilerine göre, ilk 10 “büyük şirket” içinde tartışmasız üstünlük yine Koç Holding’e aittir. İkinci “büyük” ise, yine tartışmasız biçimde OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) olmuştur.

Bu neredeyse değişmez veriler, AKP iktidarının en temel dayanaklarının “eski” sermaye kesimleri olduğunu açıkça göstermektedir.

(Burada parantez açarak, İSO-500 verilerinin sadece **sanayi** şirketlerini içerdiğinden, oligarşinin bütünü ve ekonomik gücünü tam olarak yansıtmadığını belirtelim. Örneğin, Shell, Petrol Ofisi (OMV/Avusturya), OPET (Koç Holding), Türk Telekom (Oger/Suudi Arabistan), Türkcell (Çukurova Holding), Enka İnşaat ile BİM (Mustafa Latif Topbaş), Migros, Carrefoursa, Tesco-Kipa gibi “perakendeci”ler İSO-500 listesinde yer almamaktadır. Ayrıca “piyasa yapıcı bankalar” (Akbank, Deutsche Bank, Finansbank, HSBC Bank, ING Bank, Ziraat Bankası, Türk Ekonomi Bankası, Garanti Bankası, Türkiye Halk Bankası, İş Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası) da yer almamaktadır. Bu nedenle, oligarşinin bileşimi kadar ekonomik gücü de İSO-500 verilerinin gösterdiğinden çok daha geniş ve büyüktür.)

2013	2012	İSO-500 Büyük Sanayi Kuruluşu Sıralaması		Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	1	TÜPRAŞ	Koç Holding	39.729
2	2	Ford	Koç Holding	9.714
3	5	EÜAŞ	Kamu	9.264
4	3	Oyak-Renault	Renault (Fransa)/OYAK	8.647
5	4	Arçelik	Koç Holding	7.791
6	6	TOFAŞ	Koç Holding	5.819
7	9	İçdaş Çelik	Aslan Ailesi	5.641
8	8	Ereğli Demir ve Çelik	OYAK	5.265
9	7	İskenderun Demir ve Çelik	OYAK	5.171
10	10	Aygaz	Koç Holding	5.026
11	12	Çolakoğlu Metalurji	Çolakoğlu	4.505
12	29	Toyota	Toyota (Japonya)	4.204
13	11	PETKİM	Socar (Azerbaycan)	3.862
14	13	Mercedes-Benz Türk	Mercedes-Benz (Almanya)	3.513
15	14	Vestel Elektronik	Collar Holding B.V. (Hollanda)/ Zorlu Holding	3.501

16	17	Unilever	Unilever (Hollanda)	2.984
17	22	Tosçelik	Tosyalı Holding	2.967
18	16	Türkiye Şeker Fabrikaları	Kamu	2.747
19	23	Er-Bakır	Ahmet Nuri Erikoglu	2.404
20	21	Milangaz	Demirören Holding	2.391
21	25	TPAO	Kamu	2.359
22	20	İpragaz	SHV Energy (Hollanda)	2.358
23	24	Kroman Çelik	Yücel Boru	2.291
24	26	Sarkuysan Elektrolitik Bakır	Kocaeli	2.267
25	37	Hyundai Assan Otomotiv	Hundai (G. Kore)- Kibar Holding	2.267
26	15	TKİ Kurumu	Kamu	2.213
27	30	Vestel Beyaz Eşya	Collar Holding B.V. (Hollanda)/ Zorlu Holding	2.038
28	28	Borçelik Çelik	Arcelor (Almanya)- Borusan	1.963
29		-	İstanbul	
30	39	Bosch	Bosch (Almanya)	1.927
31	33	Coca-Cola	Özilhan/Yazıcılar	1.903
32	73	Eti Gıda	Kanatlı Ailesi	1.854
33	43	Ak Gıda	Akif Şekerci	1.838
34	32	Türk Traktör	Koç Holding	1.836
35	46	Aselsan	TSK Güçlendirme Vakfı	1.834
36	31	Philsa	Philip Morris (ABD)-Sabancı	1.827
37	34	KARDEMİR	Yolbulan Ailesi	1.793
38	36	AKSA	Sabancı Holding	1.783
39	44	Konya Şeker	Pankobirlik	1.781
40	27	Diler Demir Çelik	Diler Holding	1.707
41	38	İzmir Demir Çelik	Halil Şahin	1.629
42	41	Eti Maden İşletmeleri	Kamu	1.629
43	45	Yıldız Entegre Ağaç San.	Yıldızlar Holding	1.622
44	58	Banvit	Görener-Aabar Investments PJS (Abu Dabi)	1.582
45	35	Yolbulan Baştuğ Metalurji	Yolbulan ve Baştuğ Aileleri	1.569
46	42	Kastamonu Entegre Ağaç	Kiğılı Ailesi	1.550
47	87	Otokar	Koç Holding	1.535
48	40	Eren Enerji	Eren Holding	1.526
49	53	Çay İşletmeleri	Kamu	1.511
50	55	Sanko Tekstil	Konukoğlu Ailesi	1.506

ISO-500 En Büyük Sanayi Şirketleri araştırmasının paralelinde Fortune-500 adıyla “Türkiye’nin en büyük 500 şirketi” araştırması da yayınlanmaktadır.

Sanayi şirketlerinin yanısıra akaryakıt şirketlerini, perakendecileri, telekomünikasyon şirketlerini, geniş anlamda “hizmetler sektörü”nü, “inşaat sektörü”nü, hatta futbol kulüplerini de kapsayan Fortune-500’ün 2013 sonuçları da şöyledir:

2013	2012	Fortune-500 En Büyük Şirket Sıralaması		Net Satış (Milyon TL)	Değişim
1	1	TÜPRAŞ	Koç Holding	41.078	-3,2
2	2	OMV Petrol Ofisi	OMV (Avusturya)	24.979	23,7
3	4	TEDAŞ	Kamu	23.206	50,2
4	5	THY	Kamu	18.777	27,2
5	6	Opet	Koç Holding	17.846	21,3
6	7	TEİAŞ	Kamu	15.382	4,7
7	9	Shell & Turcas Petrol	Shell (Hollanda)/Aksoy Holding	13.997	14,3
8	8	Türk Telekom	Oger (Lübnan)	13.189	3,8

9	13	Enka İnşaat	Enka Holding	12.459	21,0
10	14	Bim	Latif Topbaş	11.848	19,6
11	11	Turkcel	Çukurova Holding	11.408	8,6
12	15	Ford	Koç Holding	11.405	16,8
13	10	Arçelik	Koç Holding	11.098	5,1
14	12	EÜAŞ	Kamu	10.941	5,1
15	16	Ereğli Demir Ve Çelik	OYAK	9.781	2,2
16	20	Anadolu Efes Biracılık	Coca Cola/ Özilhan/Yazıcılar	9.196	112,9
17	19	Migros	BC Partners (İngiltere)	7.127	9,9
18	18	Tofaş	Koç Holding	7.038	5,0
19	23	Doğuş Otomotiv	Ferit Şahenk/Doğuş Holding	6.603	28,7
20	21	JTI Tütün	JTI (Japonya)	6.355	12,9
21	17	Vestel Elektronik	Collar Holding B.V. (Hollanda)/Zorlu Holding	6.218	-11,5
22	22	Aygaz	Koç Holding	6.005	7,5
23	25	Selçuk Ecza Deposu	Ahmet Keleşoğlu	5.238	6,85
24	38	İç İctaş İnşaat	İbrahim Çeçen	5.014	55,2
25	-	THY Opet Havacılık	Koç Holding/THY	4.892	20,3
26	29	İstanbul Gaz Dağıtım	İBB	4.604	17,4
27	30	LC WAİKİKİ Mağazacılık	Dizdar, Küçük, Kısacık Ve Amouyal Aileleri	4.399	26,0
28	27	Petkim	Socar (Azerbaycan)	4.159	-4,4
29	32	BSH Ev Aletleri	Bosch-Siemens (Almanya)	3.531	9,8
30	31	Unilever	Unilever (Hollanda)	3.240	0,7
31	35	Otokoç	Koç Holding	3.116	14,5
32	-	Tosçelik	Tosyalı Holding	2.984	29,6
33	46	Teknosa	Sabancı Holding	2.957	26,7
34	36	Genpa Telekomünikasyon	Zeynel Abidin Erdem	2.923	6,7
35	37	Türkiye Şeker Fabrikaları	Kamu	2.754	2,5
36	45	Ülker Bisküvi	Yıldız Holding	2.748	17,3
37	42	TPAO	Kamu	2.711	12,9
38	39	Carrefoursa	Carrufour (Fransa)/Sabancı Holding	2.601	1,9
39	-	Bosch	Bosch (Almanya)	2.542	27,6
40	-	Tiryaki Agro Gıda	Ali Tiryakioğlu	2.530	31,6
41	44	Er Bakır	Ahmet Nuri Erikoglu	2.479	5,9
42	43	Sarkuysan Elektrolitik Bakır	Sarkuysan	2.412	1,9
43	41	İpragaz	SHV Energy (Hollanda)	2.408	-0,2
44	55	Pegasus	Şevket Sabancı	2.404	25,3
45	40	Tekfen İnşaat	Feyyaz Berker/Ali Gökyiğit/Akçağlılar	2.383	-0,6
46	-	Kroman Çelik	Yücel Boru	2.378	3,0
47	48	Gübretaş	Türkiye Tarım Kooperatifleri Birliği	2.265	1,7
48	47	Tesco Kipa	Tesco (İngiltere)	2.252	-1,0
49	52	Bizim Mağazaları	Yıldız Holding	2.247	13,8
50	51	Türk Traktör	Koç Holding	2.175	10,2

Nasıl Olsa Artık Türkiye’de Hiçbir Şey Eskisi Gibi Olmayacaktı!

Gezi Direnişi sonrasında ortaya atılan ve herkesin dilinden düşürmediği bir “*motto*” haline gelen bu sözler, Gezi Direnişi’ne ilişkin yapılan her tahlilde, Gezi Direnişi’nin “etkileri” üzerine yapılan her konuşmada sıkça kullanılır oldu. Öylesine sıkça kullanılır oldu ki, hemen herkes bu “*motto*”yu bir gerçek olarak “algı”lamaya başladı.

Diğer yandan, “eski” söylemlerde sıkça kullanılan (ve hala da kullanılmaya devam eden) “dün dün ile gitti cancağızım, şimdi yeni şeyler söylemek lazım” tekerlemesinde olduğu gibi, burada da “eski/yeni”nin ne olduğuna ilişkin somut gerçeklerden fazlası söz edilmemektedir.

Türkiye’de bir şeyler değişiyor. Buna kuşku yok. Heraklitos’tan bu yana, “aynı ırmağa iki kez yıkanılmaz” gerçeği biliniyor. Popülize edilmiş (ve içeriği tümüyle boşaltılmış) sözle, “değişmeyen tek şey, değişim” olduğu da inanç sistemleri içinde yerini almış durumda. Böyle olunca Gezi Direnişi’nden sonra da bir şeylerin değiştiğini söylemek için “alim” olmak gerekmez.

Bu “*motto*”yu seven ve bolca kullananlar açısından “hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” bölümü, “bir şeylerin” değiştiğini, ama neyin değiştiğinin/değişeceğinin bilinmediğini göstermiştir. Ortaya çıkan herhangi bir siyasal gelişmenin, çok kolaylıkla bu “*motto*”nun “kanıtı” olarak kullanılabilmesinin nedeni de bu bilinemezliktir.

Evet, Gezi Direnişi sonrasında Türkiye’de bir şeyler “değişti”. Ama sanıldığı gibi, mevcut siyasal iktidara ilişkin “şey”lerden daha çok, herşeyin “değişeceği”ni düşünen ve inanan kesimlerde “bir şeyler” değişti. Bu-

nun en tipik örneği, SİP-TKP’sinin “karpuz” gibi ikiye bölünmesi oldu.

SİP-TKP’sinin “birden bire” tam ortadan (“fifty-fifty”) ikiye bölünmesi “kamuoyu”nu şaşırttı. Elbette SİP-TKP’sinin içinde neler olduğunu az çok bilenler için bu durum şaşırtıcı değildi. Ama “kamuoyu”, bölünme olayının ilan edilmesiyle birlikte sürecin sonuçlarını görebildiğinden “şaşkınlık” normaldi. “Anormal” olan, kendi “kadrolarını” “sterilize” bir ortamda barındırmaktan “gurur” duyan ve “sterilizasyon”u başlı başına bir “örgütlenme anlayışı” olarak savunan bir legalist partinin, “steril ortamda” nasıl “mikrop” kaptığıydı.

SİP-TKP’si, bugün itibariyle (moda sözcükle “an itibariyle”) “Komünist Parti” ve “Halkın Türkiye Komünist Partisi” olarak resmen ikiye bölünmüş durumda.

“Taraf”ların söylemlerine bakılacak olursa, bölünmenin/ayrışmanın temel nedeni, “Haziran’dan sonra” (yani Gezi Direnişi sonrasında) “ortaya çıkan toplumsal olanaklar, dinamikler” karşısında nasıl tutum takınılacağı konusundaki farklılaşmadır.

S. Aydemir/K. Okuyan “taifesi”, “gençleşme hamlesi” sonucu “başkanlığa” getirdikleri Erkan Baş’ın ve “eskimiş tüfek” Metin Çulhaoğlu’nun başını çektiği kesimi (yeni adlarıyla HTKP), partinin “gelenek”sel “komünist” çizgisini değiştirmeye kalkışmakla itham etmektedir.

Yıllarca “kadro”larını “sterilize” bir ortamda, özellikle de “devrimci-demokrat” adını taktıkları kesimlerle her türlü ilişkisinin “yasak”landığı koşullarda tutarak “saf”lığını korumaya çalışan Aydemir-Okuyan “taife-

si”, “öteki” tarafı “devrimci-demokrat”larla işbirliği yapmak ve hatta “komünist” dedikleri partiyi “devrimcileştirmek”le de itham etmektedirler.

“Öteki” taraf, yeni adlarıyla “Halkın TKP” si, Gezi Direnişi’nin ortaya çıkardığı “dinamikleri ve potansiyeli” TKP adı etrafında örgütleyerek, “sosyalizmi toplumsallaştırmak”-tan söz etmektedirler.

Bir parça geriye dönmekte yarar vardır.

Yıl: 6 Ocak 2006. Yer: TKP’nin yayın organı Komünist. Yazar: M. Çulhaoğlu.

“...Türkiye’de işçi sınıfı 1989-91 döneminden bu yana bu anlamda sarsıcı bir eylemlilik içinde değildir. Dahası, üretim süreci içindeki ayrık konumu bir yana, işçi sınıfı şu anda ideolojik ve kültürel açıdan büyük ölçüde orta sınıflaşmıştır.” diye yazmaktadır. Ve ardından toplumu sarsacak bir eylemliliğin gerekliliğinden söz ederek, “Gerekli olan, orta sınıfların sarsılması, deyim yerindeyse ‘şok edilmesidir.’” sonucuna varmaktadır. (M. Çulhaoğlu, “Tempocu Toplum”, *Komünist*, 6 Ocak 2006.) Buradan da “siyasal özne”ye, yani SİP-TKP’sine bir de görev çıkarmaktadır: “Kritik kütleyi, orta sınıfları örgütlemek”.

Açıkçası, Çulhaoğlu, Gezi Direnişi’nin “öznesi” olarak görülen ve sunulan “orta sınıfları örgütlemek”nin teorisini yıllar önce yapmıştır. Bugün SİP-TKP’sinin ikiye bölünmesinde bu bakış açısı belirleyici olmuş görünmektedir.

“An itibarıyla”, Halkın TKP’si ile Aydemir-Okuyan çiftinin KP’si bir bütün olarak, yıllar boyu özenle korudukları sterilizasyon ortamında mikrobu çoktan ve içten kapmışlardır. Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Aydemir-Okuyan ikilisinin “malı” sayılabilecek olan SİP-TKP’si, Çulhaoğlu’nu yeniden saflarına katarken, kendilerini Ekim 17 öncesinin “Lenin”i ve Çulhaoğlu’nu da “Troçki”si olarak gördükleri de kesindir. Şimdi “Troçki” Çulhaoğlu, “Leninci” Aydemir-Okuyan ikilisinin altındaki halıyı çekmiştir!

Böylece Gezi Direnişi sonrasının ünlü “motto”su, SİP-TKP’si cenahında kendi gerçekliğini bulmuştur.

Ama SİP-TKP’si burada yalnız değildir.

“Hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı”nı gösteren diğer bir örnek HDP’dir.

Önce bir “haber”e yer verelim:

“HDP’nin olağanüstü kongresinin divan başkanlığına Gencay Gürsoy

seçildi. HDP, eş genel başkan adayları olarak Selahattin Demirtaş ile Figen Yüksekdağ’ın isimlerinin yer aldığı tek listeye seçime gidildi. **156 delegenin** kayıtlı olduğu kongrede eş genel başkanlık seçimi için ilk 2 turunda **salt çoğunluk sağlanamadı. 66 delegenin** oy kullandığı seçimlerin 3. turunda Eş Genel Başkanlığa Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş seçildi. Kongrede, Onursal Başkan olarak Ertuğrul Kürkçü belirlendi.” (22 Haziran 2014)

Bu, HDP’nin olağanüstü kongresine ilişkin olağan bir gazete haberidir. Yakından bakıldığında, ilk göze çarpan şey, 156 “kayıtlı” delegenin sadece 66’sının kongreye katıldıklarıdır. Yani “kayıtlı” delegelerin yarısından fazlası kongreye katılmamıştır. Üstelik yeni “eş genel başkanlar”, ilk iki turda kongreye katılan 66 delegenin “salt çoğunluğu”nun (33) oyunu alamamıştır. HDP’nin yeni eş genel başkanları, ancak 3. turda oy çoğunluğu ile seçilebilmiştir.

Bu bir gazete vb. için olağan bir haberdir, ama aynı şey “sol” açısından sıradan bir haber olmadığı gibi, hiç de olağan değildir. Böyle olmakla birlikte, haber, “sol”da önemsizleştirilmiştir. Nedeni de, HDP’nin olağanüstü kongresinde ortaya çıkan manzara, sadece “malumu ilam”dan ibarettir.

HDP’nin kuruluşunun ilan edildiği andan itibaren “sol”daki herkesin bildiği, “malum”u olan, “İmralı”nın talimatlarıyla BDP’nin bir bütün olarak HDP’ye katılacağıdır. HDP’nin olağanüstü kongresi, bu “malum” olanın ilamı olmuştur.

Bu “malumat”, açık biçimde, HDP “bileşenleri”nin artık eskisi gibi birleşen oluşturamayacaklarını, kitlesel olarak BDP’nin HDP’ye katılmasıyla “bileşenler”in “tüzüksel” eşitliklerinin ortadan kalkacağıdır. Böyle de olmuştur. Bu nedenle de HDP “bileşenleri”nin çoğunluğu olağanüstü kongreye katılmamışlardır.

HDP’nin olağanüstü kongresini “boykot” edenlerin ortak kanısı, BDP’nin HDP’ye katılmasının, “BDP’nin ideolojik, siyasi hedeflerine bağlı olarak toplumun radikal demokrasinin temelinde dönüşümü için politika yapan bir kitle partisi olarak kendisini yeniden örgütlemesi” olduğu ve kararın “İmralı”da alındığıdır. “Boykotçular” da, buna karşı oldukları için kongreye katılmamışlardır. (Bu

süreçte BDP listesinden genel başkanlarını milletvekili seçtiren EMEP, HDP'den resmen ayrıldığını ilan etmiştir.)

Oysa "boykotçular", delegelerin çoğunluğuna sahiptirler. Kongreye katılıp, kendi düşünceleri doğrultusunda hareket edecek "eş" genel başkanlar kolaylıkla seçebilirlerdi. Ama bunu yapmak yerine kongreye katılmamayı yeğlemişlerdir. Sonuçta delegelerin sadece %20'sinin oyuyla yeni "eş" genel başkanlar seçilmiştir.

Gerçek şu ki, HDP "bileşenleri", çoğunluk olmalarına rağmen, "İmralı"nın "irade-

si"ne karşı çıkmamışlardır. Böylece büyük ve keskin söylemlerle doğan HDP, "İmralı"nın dizayn ettiği yepyeni ve farklı bir partiye dönüşmüştür.

Evet, Gezi Direnişi sonrasında, "artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak"tı, öyle de oldu. Ama söz konusu olan "Türkiye" değil, "sol"dur. HDP, tek bileşenli yeni bir BDP olarak dizayn edilmiştir. HDP'nin "bileşenleri", böylesi bir "yeni" durum karşısında boşlukta kalmışlardır. "Eski", Gezi Direnişi ile birlikte gitmiştir, ama "yeni" henüz ufukta bile görünmemektedir.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM I
MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM II-III
İLKER AKMAN: MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I
*** OLİGARŞİ NEDİR?
*** MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III
*** THKP-C/HDÖ VE 15 YIL
*** POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** GRAMSCİ ÜZERİNE
*** REVİZYONİZMİN REVİZYONU
*** ULUSAL SORUN ÜZERİNE
*** “BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA
*** “YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE
*** ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]
*** DEVRİM PROGRAMLARI
*** RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER
*** ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ
*** PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM III [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

